

Reportatges esportius de "La Rambla"

Qui són, què fan i com pensen Dos Santos i Jaguaré, els dos brasilers del F. C. Barcelona

Hem perdut el compte dels dies que feia que buscàvem una oportunitat per a reunir al voltant d'una taula de cafè a Dos Santos i Jaguaré, els dos brasilers del Barcelona. Volem parlar amb ells, volem que ens expliquessin forces coses, però no hi havia manera d'arreglar-los junts. Fins que un bon amic comú, Germà Erazuquin, ens ha promès de portar-los tots dos al Cafè del Brasil, del carrer de Casp. Els dos brasileristes, excel·lents patriotes, no prenen altre cafè que el del seu país.

I efectivament, a l'hora convinguda, Fausto Dos Santos i Judiel, natural de Rio de Janeiro, de 26 anys d'edat, solter i per merèixer, i Jaguaré Bezerra de Vasconcellos, nascut a la mateixa ciutat, dos anys més tard, també solter i sense cap mica de ganes de canviar d'estat,

JAGUARÉ

s'han assegut al costat nostre, han demanat una taca de cafè i una copa de "caça" per a amorosir-lo, i s'han disposat a satisfer la meua curiositat.

—Jo — parla Jaguaré — la primera cosa que vaig fer quan vaig néixer fou demanar una pilota. A deu anys jugava al carrer amb pilotes de cuir i m'havia fet un prestigi trencant tots els vidres de les cases dels voltants del lloc on nosaltres teníem el nostre dígnem-ne camp de futbol. Tots els millors jugadors del Brasil n'hem après d'aquesta manera, jugant al carrer.

—Visca la modestia! — interromp Dos Santos.

—Quan tenia dinou anys jugava al primer equip de Santos, però vaig plegar perquè se'm va morir el pare i em vaig fer pensament de no jugar mai més. Al cap d'un any, però, em va fer il·lusió jugar al Vasco da Gama, i allà m'he estat fins ara. Sempre he fet de porter.

—Doncs jo — diu Fausto — vaig debutar l'any 1926 al "Bangu A. C.", de Rio de Janeiro, de davant-centre. Alternava en els tres llocs de l'atac, i alguna vegada m'havien fet jugar de mig-centre per falta de laltre. L'any 1929 vaig ingressar al Vasco da Gama i ja no m'havia mogut. De primer feia d'interior-dreta, però després em van provar de mig-centre i com que ja hi havia jugat es veu que els vaig convèncer i m'hi van deixar.

—Feien d'amateurs al Vasco? — preguntem a Jaguaré.

—Sí, al Brasil no hi ha professionals. Si n'hi van de fora, els aprecio molt i els consideren extraordinàriament, però als naturals del país no ens permeten d'ésser-ho. Allà el que vol jugar a futbol ha de demostrar que es guanya la vida treballant. Jo venia cuirs, i Fausto era corredor de finques.

—Així, si ara volguessin tornar a jugar al Brasil...

—Hauríem d'estar un any sense actuar, per tal de demostrar que ens guanyem la vida treballant. El que pot viure un any sense jugar al futbol consideren que treballa i que, per tant, és un perfecte "amador".

—I ho són de debò, d'"amador", al Brasil?

—Erem "amadores mascaras".

dos — s'alta ràpid Dos Santos —. "Amadores marrones con propinas gordas".

—No està malament...

—Allà no hi ha cap futbolista que tingui sou, però ens donaven propines. Però propines de poca importància. Per exemple, ens donaven 50.000 reis per cada partit.

—Caram!

—No n'hi ha per alarmar-se, perquè 50.000 reis són aproximadament 30 pessetes.

—Així digui que ací, amb el que guanyen al Barcelona...

—Sí, amb 1.600.000 reis es pot viure força bé. Un vestit per exemple, costa cap a 400.000 reis. Amb el que guanyem aquí estem contents.

—Quins altres esports practiquen?

—A mi — diu Fausto — m'agrada molt el frontó, i el "volley-ball", que és un joc molt bonic que al Brasil hi juguen molt.

—Doncs a mi — intervé Jaguaré — només m'agrada el futbol.

—Teníem entès que era un excel·lent atleta.

—Home, excel·lent, no, però...

L'altre dia, a l'entrenament em van posar la corda a un metre seixanta i vaig saltar-la molt bé. Després, a l'65, i també la vaig saltar. Després a l'70 i tampoc no em va costar gens. Després... després vaig dir que pel que en treuria, no valia la pena que em cansés. Les coses que s'han de fer de franc... Cobren aquí els atletes?

—Tenen fama d'ésser "amadores mascarados".

—Ah, si és així, m'hi dedico.

—Au, girem full. Al Brasil hi ha molta afició al futbol, no? Quants socis té el Vasco da Gama?

—Abans en tenia 17.000 — parla Dos Santos —. Per ingressar s'havien de reunir certs requisits. Era un club aristocràtic. Ara, després d'ésser només cap a 5.000. En canvi, ja no miren tan prim. ¿El recordeu — diu a Jaguaré — de Fulano de Tal? No hi podia entrar perquè feia de xofer, però el dia que va comprar el cotxe ja li van voler.

—Així els jugadors no se la passen massa bé?

—I ca! Falta algú que vagi a fer la "revolucao" dels futbolistes.

—¿Quina és la diversió predilecta de vostès?

—El meu ideal — diu Jaguaré — és menjar molt, paí bé, dormir força i no capficar-me en res.

—I jo — diu Dos Santos — una cosa per l'estil, només que menjo menys, però més bo.

—No festegen?

DOS SANTOS

—Jo no tinc xicota — diu Jaguaré — ni n'he tinguda mai, ni en vull tenir. Vaig prometre que no em casaria mai, i no em caso.

—I això que les xicoles li agraden molt — comenta Dos Santos.

—Sí, però les dels altres. Que el pensen que faig com tu? Aquest, tal com el veu, al Brasil no s'hauria casat mai, però aquí, quan veu una senyora d'aquestes que tenen vostès, que

fan tant de goig, li comencen a venir rodaments de cap, posa els ulls en blanc, i si jo no l'aguantés es desmaiaria. Es capaç de fer el disbarat de casar-se.

—Són aficionats a la lectura?

—Jo — diu Jaguaré — només lleixo els diaris, i encara quan parlen de mi. Si no, ni això.

—Doncs jo — diu Dos Santos — lleixo tot el que em cau als dits, especialment novelles. El català m'és molt fàcil.

—¿Què més hi ha que els agradi molt?

—Ballar — contesta amantent Fausto —. Jo em passaria tot un dia sencer ballant "machicha". En canvi, a aquest només li agrada el tango. I encara ha d'ésser agafant la balladora ben fort.

—Per què no se l'escapi?

—Això mateix.

—Els agrada el cinema?

—Molt, molt.

—I els "loros"?

—Hi vaig anar una vegada — diu Dos Santos — i m'he vaig haver d'anar abans d'acabar. Em va fer molt mala impressió. Vaig fugir corrent.

—Doncs jo — contesta Jaguaré — sóc més distingit que tu. Jo no hi he volgut anar mai. A aquest li agrada molt canviar de corbata i en té vint-i-cinc. I després també li agrada molt això d'aquesta copeta, que ho fa servir d'"abrideras".

—"Abrideras" vol dir aperitiu, no?

—Sí.

—¿I doncs per què s'ho beuen a l'hora de prendre cafè?

—Oh, és per començar a agafar gana per a l'hora de sopar. D'aquí quatre o cinc hores ja hem de sopar i és qüestió que ens anem preparant. Si no, no tindriem gana.

El cambrer porta l'ampolla de "caña" i n'omple les copes dels dos brasilers. Jaguaré, per a demostrar-nos la mena de beguda que fan servir de "abrideras", hi acostà un llum encès i el líquid s'abrandà.

—Què n'hi sembla — diu —. Pensi que això és mitja felicitat. Ara, per acabar-nos de fer ben feliços, només faltaria que el Barcelona ens fes jugar ben sovint, perquè poguéssim demostrar qui som i el que valem. És una veritable llàstima que ens tinguin tants dies sense jugar...

XAVIER PICANYOL

El sopar a homenatge de Manuel Massó i Llorenç

Dissabte a la nit va tenir lloc el sopar d'homenatge a Manuel Massó i Llorenç.

L'acte, celebrat a l'Hotel Orient, va resultar molt brillant, digne del patriotisme al qual s'homenatjava.

Entre els assistents, ultra el ministre d'Economia de la República, el nostre amic Lluís Nicolau d'Oliver, i del secretari de la Unió de Nacionalitats Minoritàries, senyor Amande, hem d'esmentar els senyors Carrasco i Formiguera, Estelrich, Campalans, Masferrer, Coll i Rodés, Tomás i Piera, Jordà, Ramon d'Abadal, Banús, Baldiri Ràhola, Panadés, Torres i Gros, Regasol, Carbonell, Rodon, Rossell i Vilà, Duran Reynals, Josep Maria de Segarra, David Ferrer, Eduard Segarra, Peypoch, Cabarrocas, "ontser", Cardona, Iglesias, Odon Hurtado, Vicents Bernades, Caric Capdevila, Aymami en representació de LA RAMBLA, Busquets, Closes, Sentís, Doctor Vivanco, Aleu, Roig i Pruna, Daniel Cardona, Casademont, Bas i Massana, Estivill, etc., etc.

Entre les representacions assistents a l'acte i les adhesions rebudes — que llegí el senyor Panadés — recordem les de l'Ajuntament de Canet, Centre Català de Sabadell, Centre Català de Sant Boi, Unió Catalana, Elements d'Estat Català, Joventut Catalana Republicana, Casino de Sans, A. C. R. de la Bordeta, Acció Republicana d'Hostafrancs, A. Gracienc d'Acció Catalana, Nostres Sols, La Publicitat Nostra, Centre Català de Terrassa, Ajuntament de Granollers, Josep Barbey, Roda Ventura, Miquel Cardona, Tomás Garçes, Ferran Soldevila, Carles Soldevila, doctor Cervera, Maspons i Anglès, doctor Vives, "Diari de Mataró", Joan Maragall, Domènec de Bellmunt, Màrius Gifreda, Joan Ribes, Camps Margarit i moltes d'altres, ultra una escollida representació d'companyes de l'homenatge de l'Escola del Treball.

A l'hora dels discursos, pronun-

ciaren vibrants parlaments els senyors Francesc Maria Masferrer, Dr. Amande, Joan Estelrich, Rafel Campalans, Lluís Nicolau d'Oliver i l'homenatjat, el qual va començar dient que tots plegats n'havien fet un gra massa.

—Estic content — afegí — d'haver renovat l'aire dels meus polmons en la meua curta estada a Catalunya, deixant d'ésser, com fins ara, com una mena de producte d'exportació. L'acte d'avui és per a mi com un arenació de la nostra vella amistat.

L'exili no l'he passat tan malament; he voltat molt de món i no-més he enyorat la pàtria necessitada.

Del moment català remarcà que hi havia brúixola — sens dubte — però que hi mancava motor. No existeix la vibració que forçosament ha d'acompanyar la direcció que marquen els nostres dirigents, dels quals — de dos o tres d'ells — n'espero tot el nostre poble plangent de braços. Es massa abundant l'opinió que tot s'ha d'esperar d'una editorial d'un diari.

Amb gràcies i amb poques paraules, enaltí l'actuació del doctor Amande.

Acaba amb les paraules: Adéu, siau, i a reveure.

El senyor Massó i Llorenç va rebre moltes felicitacions dels concurrents, i nosaltres, ben sincerament, hi afegim la nostra.

TEATRES

NOVETATS

Demà, tarda
Modes per a senyor i senyora
A les 10: "Penya Catalana". Rees trena de la comèdia de gran broma
ELS NOVICIS DE L'AMOR
30 i 31, la cèlebre actriu francesa
Marie Therèse Pierat
en les seves genials creacions
LA RAFALE i AMPHITRYON
Demaneu programes

TEATRE CATALA ROMEA

Hospital, 51. Telèfon 19591
Companyia Vila-Davi
Avui, diàluns, nit, a un quart d'onze:
L'obra definitiva de Josep Maria de Segarra

L'HOSTAL DE LA GLORIA
Demà, diàluns, tarda: Representació extraordinària de L'HOSTAL DE LA GLORIA. Nit, i totes les nits: L'HOSTAL DE LA GLORIA.

CINEMES

COLISEUM

Avui, nit, a les 10: Revista Paramount — Pel·lícula pesada, dibuixos
LUCES DE BUENOS AIRES
per Carlos Gardel

HAY QUE CASAR AL PRINCIPE

per Josep Molica

ROSSELLO CINEMA

Avui, nit, a les 9:45: Dibuixos sonors — El tesoro flotante i gran èxit del magnífic film

EL SECRETO DEL SUBMARINO
(sonora)

CINEMA PARIS

Avui, nit, a les 9:45: Dibuixos sonors — El bandido del Sahara — Cuidado que aplasta (dibuixos). El simpático Maurice Chevalier en el super-film
PETIT-CAFE

ESPORTS

BOXA
"NUEVO MUNDO"
del Paralel

Dimecres, 28 d'octubre, a les 10 nit
Un combat preliminar a 4 rounds
Tres combats a 8 rounds

MAYO - MALLA
HABIR - OLIVER
JIM TERRY - LLANGUAS

A 10 rounds, el sensacional combat tan esperat entre pesos forts
LA ROE - RIVARA
els dos formidables coplejors

Entrada de llotja, 3'50 "
Entrada general, 3'00 pies.
Ring des de, 4'00 "

Micó, vencedor de Moreno en vuit represes. -- Es convenient acarar Josep Micó a Anacleto Locatelli? -- Aquest vespre, a París, Genaro contra Young Pérez, pel títol mundial dels mosques i amb els mateixos jutges del combat Genaro - Angelman. -- Cap a la creació d'una nova categoria de superpesats. -- Dimecres, el negre La Roe contra l'italià Rivara

Eugeni Moreno, tot i ésser superior als púgils que fins a la data havien estat acarats a Josep Micó, no pot posar-se ni de molt al mateix nivell del nostre púgil. La impressió que varem traure del combat que dimecres passat van disputar al "Nuevo Mundo" aquests dos púgils, és la que acabem d'exposar. Eugeni Moreno és un excel·lent púgilista, que sap esgrimir bé les dues mans, que maneja l'esquerra amb molta habilitat, que contra bé, i que esquivia millor. Però amb tot això no n'hi ha prou per batre un home com Micó, que posseeix totes aquestes habilitats, i de més a més sap unes quantes coses que Moreno ignora.

Moreno va abandonar abans de començar-se el novè round, al·legant que una hematoma que sofria en un ull el dificultava extraordinàriament per

MICO

continuar la lluita. Aquesta excusa, però, no va convèncer a ningú. El que determinà l'abandonament de Moreno no fou la lesió sinó el cansament. Micó l'havia castigat molt, especialment a l'estómac, punt flac del madrileny, i les forces d'aquest s'havien anat esllanguint.

Als primers rounds del combat foren d'estudi, i Micó, per més que burxava, no aconseguia entrar en la guàrdia del madrileny. Aquest contrava bé, i a més esquivava d'una manera espectacular i efectiva. Però vingué un moment que Moreno no pogué resistir el tren que imposava Micó, i en els rounds setè i vuitè es va haver de batre en franca retirada. En aquesta darrera represa, especialment, el treball de Micó fou magnífic, i Moreno va haver d'aguantar un xafec de cops que li plouien damunt, sense que encertés a evitar-los.

Després d'aquest combat, cal que hom porti per a Micó adversaris de categoria superior, sense, però, que això vulgui dir que creiem oportú oposar-lo — com ha insinuat algun col·lega — a homes de la talla d'Anacleto Locatelli, avui per avui la primera figura europea del pes lleuger, i davant el qual ens resistim a creure que Micó aconseguís comportar-se de manera que deixés satisfets els seus nombrosos partidaris.

Els altres tres combats importants de la vetllada de la setmana passada,

FRONTO NOVETATS

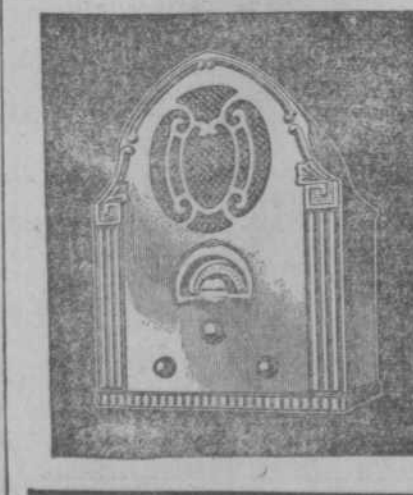
Avui, diàluns, tarda, a les 4:15:
URIONA EGOCZUE i contra ORTIZ - MACUREGUI. Nit, a les 10:15: RANOS I - ELOLA II contra AZUMENDI - ARETIO I. Detalls per cartells.

DIVERSOS

PER A ESSER

Perruquer de senyora
Manicura
Massatgista
L'INSTITUT DE PERRUQUERS D'ESPANYA

ofereix el seu mètode d'ensenyament, professorat competent, i la seva instal·lació moderna, única al món. Classes matí, tarda i nit. Girona, 10. - Barcelona

STEWART WARNER

el nou aparell de la sèrie les

"NOCES D'ARGENT"

925 pessetes

Superheterodí de sis vàlvules amb les noves VARIABLE MU Y PENTODE i terminals per a acoblar l'aparell de TELEVISIO i el convertidor d'EXTRA CURTA.

Agents generals per a Espanya

Vivó, Vidal i Balasch

Certs Catalanes, 602 Barcelona

Passeig Recoletos, 16 Madrid

lat de la possible creació de la categoria dels super-pesats, la qual ja s'havia donat per segura anteriorment, però tenim més d'un exemple per a oposar a la teoria molt estesa que aquestes diferències de pes tan creixudes, handicapeen considerablement el púgil menys pesat. Aquests mateixos dies hi ha el cas de Max Baer i el portuguès José Santa. El gegant portuguès és dos centímetres més alt que Primo Carnera, i pesa aproximadament el mateix que aquest, i a despit d'això Max Baer l'ha posat k. o. amb molta facilitat. Hi ha darrerament el combat Sharkey - Carnera, d'una eloquència que no cal remarcar. També tenim els combats de Carnera-Stirling, a París, en els quals es va demostrar a satisfacció que un home mitjanament bo i que conegui els secrets de la boxa, pot batre qualsevol d'aquestes moles gegantines, que no es poden comportar amb la mateixa agilitat amb què es mou un home de menys pes; i ha estat provat, també infinitat de vegades, que per regla general aquests super-pesats no encaixen a proporció del seu pes.

Si es va a la creació d'aquesta nova categoria, es podrà donar molt bé el cas que el campió sigui sempre un pes fort, puix que el primer dia que acarin el gegant més bo amb Max Schemelling, posen per cas, l'alemany donarà compte amb molta facilitat del seu adversari. El que realment seria perillós per als pesos forts que avui està en primer rang, fóra que existís un super-pesat que ultra tenir un cop per adormir qualsevol altre púgil, encaixés a proporció de la potència del seu punch, i a més sabés el suficient de boxar per a imposar-se científicament a les "vedettes" del pes fort. I això, francament, ens sembla que és demanar massa.

Demà passat, al "Nuevo Mundo", el negre de Cuba Joe La Roe, boxarà a deu represes amb l'italià Rivara. Són dos homes que no necessiten presentació, ni caldria que hom remarqués les seves qualitats, perquè han provat a bastament damunt el ring

CARNERA

qui són. La Roe ha guanyat abans del límit tots els combats que ha fet als nostres rings, i tothom recorda encara el difícil adversari que era per a qualsevol l'ascia Schmid; i tot i això acabà perdent per k. o. Quant a Rivara, les seves actuacions ens han demostrat que és un home d'un punch fantàstic, i si perdé davant Sanguineta fou, sens dubte, per un cop de sort. La topada entre el negre i l'italià es presenta, doncs, com la més interessant que entre pesos forts s'ha donat de molt temps en els nostres rings, i és de creure que permetrà apreciar en definitiva la valia real de La Roe.

Aquesta vetllada la completaran quatre combats, dels quals sobresurt el que oposarà Llanguas a Jim Terry, que ens permetrà d'apreciar la forma actual d'aquests dos púgils, un dels quals — Jim Terry — arribà un dia a ésser considerat com un valor de primera fila entre els nostres pesos plomes.

QUENSBERRY

TALLERS GRAFICS
PATRICI ARNAU
Verdaguer i Callis, 5 i 7
Telèfon 14856 Barcelona

DARRERA HORA

DE BARCELONA

Un telegrama de les atletes catalanes al President de la Generalitat

Al Palau de la Generalitat s'ha rebut aquest telegrama:

"Atletes catalanes, guanyadores Campionat Espanya, dediquen primera salutació i ofereixen la victòria a President Catalunya. — Federació Catalana."

LA QÜESTIÓ RELIGIOSA

Si m'ho permetessin els senyors parlamentaris, jo els diria que la "qüestió religiosa" és una "qüestió de tàctica". De tàctica, únicament. Que cridar i esgarapar-se al Congrés no condueix a res, que política no significa bé el que ara significa... i que la bona fe no és un justificatiu gaire a propòsit per a certs disbarats.

Que la resolució donada a l'article referent a les Ordes religioses no sembla massa liberal i que hauria estat molt interessant la intervenció de les senyores Kent i Campoamor en el debat. Clara Campoamor ho hauria pogut aprofitar per preguntar-li a Basilio Alvarez com va això de l'"histerisme" dintre els convents.

PROU EZQUIOGA!

Els catòlics han tingut sempre una manera estranya de predicar les seves doctrines i sobretot el seu exemple ha estat una cosa tan tènue, quan no miserable, que els ha portat de fracàs en fracàs, fins al d'ara, el definitiu. Perquè no és ja solament l'exemple moral i particular dels capellans amb el seu "habito", i grotesc vot de castedat, sinó el record dolorós d'una època que en diuen de la "Inquisició". Un record cruel i inhumà que us fa arribar a la conclusió, per força, que la Religió Catòlica és inhumana. Una conclusió que s'accentua sense atenuants de cap mena en constatar-ne exemples diaris, i en dir això tenim encara a la memòria l'assassinat comès el dia dels funerals del precedent legitimista a l'enderrocament tron espanyol.

Crueltat i estupidesa. Estupidesa, però, també, perquè ho és el fer aparèixer, dia si dia no, una "mare de Déu" en mig d'un solitari camp del Nord, en lloc de pretendre la seva aparició pels Asils, on faria més falta i més bonic. La "mare de Déu" i la religió catòlica quedarien molt millor i més humanes apareixent als orfenats i tenint cura d'aquests pobres infants abandonats.

La "mare de Déu", sobretot, quedaria molt més "mare" visitant aquests angoles que la seva ha llançat, que no apareixent i regalant rosaris als fanàtics que puguen a Ezquioga.

DIVORCI I AMOR LLIURE

Contra el que han dit, el que diguin i el que puguin dir, l'amor lliure no existeix ni pot existir. Lamentablement, però, és així.

Precisament el divorci ve a donar una legalitat a l'amor lliure. Ve a establir-lo. O, potser, a facilitar-lo. No s'esgarri, però el divorci suposa ni més ni menys que l'amor lliure. Ara, que això de lliure és un dir. Un dir que fa bonic, i tot perquè està molt lluny de la realitat.

L'ESPERIT DELS DIES

LA REVOLUCIÓ I EL TEATRE

Margarida Xirgu ha estrenat al Goya "Un dia d'octubre", de George Kaiser. Ha estat, pot ben dir-se, l'esdeveniment artístic, a Barcelona, de la setmana passada. Segurament és una obra que no farà guanyar gaires diners a l'empresa de la Companyia, però, que dona a la Companyia categoria artística, cosa que a la llarga, en el teatre, que viu no solament de realitats, sinó de prestigi, de la il·lusió que desvetlla, és també diners.

Però el trist és que el dia de l'estrena l'obra fou protestada per una part del públic. Els comentaris que en feien alguns senyors ben vestits produïen una certa pena. Hom envermella per ells. Car, el pitjor no era que no els plaqués la comèdia, cosa comprensible habent-hi com estem als sains de Muñoz Seca. El pitjor és que ni tan sols s'adonessin que era, si menys no, una cosa intel·ligent i que això no bastés per a inspirar-los respecte. Aquesta manca avui tan observable entre nosaltres del respecte a la intel·ligència, o mateix en art que en literatura o que en política, ens portarà molts mals de cap. Serà potser, si no ens esmenem, el nostre fracàs com a poble.

Cal dir, no obstant, que moltes protestes no eren degudes a les qualitats artístiques de l'obra. Les protestes eren degudes, en bona part, a que els personatges, en les situacions amoroses que es trobaven, no reaccionaven d'una manera tradicional. El fet d'aquell capítol que acaba no solament per enamorar-se d'una noia que havia tingut un fill amb un altre home sinó que fins per voler considerar aquest fill com a fill seu, els semblava una cosa abominable i monstruosa. El públic burges que omplia el teatre, tenia sens dubte un desig antipatòpic de desvalorar aquell capítol idealista i de tancar la noia a les Repenedides.

Aquesta actitud del públic sorprèn més si un hom pensa que som un poble que ha fet una revolució o que l'està fent que en el codi fonamental que es dona acaba de decretar la igualtat dels drets dels homes i de les dones, d'implantar

perquè l'amor no ho serà mai de lliure, ja que aquesta llibertat és una paradoxa que encloï tota una pila de claudicacions dels homes i de les dones.

El divorci legalitzarà l'amor lliure, he dit, i en dir-ho em referia a què significarà una depuració, una moralitat, ja que un home i una dona que no s'estimin no estaran obligats a viure junts com ara. Però els que s'estimin no gaudiran d'aquesta llibertat que no existeix en l'amor, el qual a fi de comptes és un egoisme.

CLUB FEMENI I D'ESPORTS

Si jo actúes al Club Femeni i d'Esports o en algun altre Club, ara mateix no podria dir el que penso. Es per això que he refusat sempre d'actuar en un lloc determinat, per tal de poder tenir aquesta llibertat de pensament i, sobretot, aquesta llibertat d'exposar-lo.

He vist aquestes noies del Club Femeni i d'Esports prendre part en els Campionats de Catalunya i d'Espanya i representar a Madrid triomfalment i bellament la Catalunya femenina que es vol posar al nivell de les nacions més cultes i civilitzades del món. He vist treballar aquestes noies sense descans per tal de fer créixer la seva obra fins a agrupar-se en un nombre de més d'un miler en menys de tres anys. Les he vistes lluitar sempre per un ideal sa i pur, al marge de les petites i les mesquineses de les passiones. I darrerament les he vistes — i això motiva aquestes línies, perquè m'ha plagut extraordinàriament — organitzar un curs de conferències molt interessants, que indica clarament que la seva obra no pretén un millorament corporal únicament sinó també un millorament espiritual, potser encara més necessari. I dic que m'ha plagut extraordinàriament, perquè sempre he cregut que la feina que hi ha a fer és de la competència de la joventut exclusivament.

LA LLEI DE DEFENSA DE LA REPUBLICA

Ha suscitat molts i diversos comentaris aquesta llei de Defensa de la República. Sobretot comentaris adversos dels eterns malcontents i d'aquells que es pensen que República és sinònim de Xauxa i que a Xauxa cadascú fa el que li dóna la gana amb una impunitat absoluta.

Contra el que diguin aquests fracassats i biliosos, la llei de Defensa de la República està perfectament i ha d'existir i és necessari que existeixi, perquè és de justícia. Però per això mateix cal no oblidar-se tampoc de l'Estatut de Catalunya, que també significa una garantia per a aquesta República que tots hem de defensar si ella ens empara en els nostres drets.

ROSA MARIA ARQUIMBAU

Reportatges de La Rambla
Regino Sainz de la Maza ha passat per Barcelona

El famós guitarrista actuarà probablement davant el nostre públic a primers d'any

M'UNEIX DE FA ANYS una excel·lent amistat amb Regino Sainz de la Maza. Recordo com si fos ara el recol·liment, la tímidesa amb què assistia — tot just arribat de Burgos, la seva terra natal — a aquelles reunions inoblidables de gent jove, plena d'il·lusions i d'afany, que celebràvem al desaparegut Café Continental, presidides gairebé sempre per aquell venerable Francesc Permanyer, home intel·ligent, tolerant, amant de l'art en totes les seves diverses manifestacions, les opinions i els consells del qual eren per a tot el jovent que admiràvem la seva clara intel·ligència, recollits amb devoció...

Recordo Sainz de la Maza — i fa d'això els seus vint anys — preocupat, interessat, des de l'endemà mateix d'arribar a Barcelona, per les nostres coses: idioma, escriptors, músics, pintors, dibuixants, costums... Regino, al cap de poc temps de viure a Barcelona, llegia Maragall i Mossèn Cinto, tenia amistat amb el mestre Morera i era un enamorat de tot el nostre.

Dies enrera — un matí clar i assolat d'aquest meravellós octubre, en què a la nostra Rambla de les Flors s'hi troben els perfums de les flors més encisadores — ja prop de la Porta-Ferrissa, abandonat, com jo, al no fer res i deixar-se portar voluptuosament per la gentada que et volta, vaig veure la cara de noi bo de Regino, amb el seu posat humil, el seu somriure de sempre, que venia a saludar-me.

—Regino! Tu per ací? Què et porta?

—He vingut amb la meua esposa des de Santander, on hem passat l'estiu amb la meua mare, la qual torna ací perquè, com tu ja saps, segueix vivint en aquesta ciutat. D'ací a pocs dies sortirem cap a Madrid, disposats a reprendre les meves tasques artístiques.

—Treballes molt?

—Moltíssim. La guitarra s'ha estès arreu del món i es pot assegurar que ha triomfat als centres musicals més importants. Així és que no ha d'estranyar-te que, com aquell qui diu, no tingui un moment lliure. He fet tres viatges a Amèrica i continuament m'arriben notes i temptadores proposicions... Tant incorporada està la guitarra al moviment musical d'avui, que adhuc els músics més fins, els de sensibilitat més acusada, s'han acostumat a bolar la seva inspiració escrivint per a aquest instrument.

—Així, doncs, es produeix bastant?

—Sí, i on més s'edita és a Alemanya. A Alemanya existeixen innumerable societats d'aficionats. A França també hi ha molta afició. Pot assegurar-se que entre aquestes dues nacions editen la major part de la producció per a guitarra.

—Ací encara hi ha com una mena de prejudici per aquest instrument.

—Es lògic. La guitarra va sofrir

entre nosaltres, com gairebé totes les belles arts, de la decadència del segle XIX, per haver-se perdut el sentit de la tradició. I a conseqüència d'això va venir el considerar la guitarra, no com un instrument artístic, inspirador de bellesa, sinó com un element indispensable per a tota "juerga".

—Com t'expliques el triomf de la guitarra arreu del món?

—Gràcies a Tàrraga. Tàrraga, que era un místic — el "Fray Angélico" de la guitarra —, no sentia la inquietud del viatge. Vivia per a ell, recollit en ell mateix. Però feu tant, que tot el moviment d'avui hem de considerar-lo com obra seva.

—Serà possible, Regino, que et puguem sentir ací, enguany?

—T'enganyaria si et digués que no ho espero amb joia. Jo tinc el convenciment que a Barcelona no se m'ha sentit, per haver donat d'uns quants anys en aquesta part una altra orientació i un major impuls al meu art. Com no he de sentir uns grans desigs de presentar-me novament davant aquest públic barceloní tan bo, tan intel·ligent, si sempre recordo la manera encoratjadora amb què va tractar-me en aquells temps dels meus concerts al Circol Artístic, a la Sala Mozart, a la Sala Granados?

—Així, doncs, creus...?

—Que possiblement aquest mateix hivern — qui sap si per al·là al mes de gener, en anar o tornar d'Itàlia — aprofitaré uns quants dies d'estada entre vosaltres per proporcionar-me la satisfacció de donar un o dos concerts en aquesta ciutat on vaig passar uns anys inoblidables.

—Es entre nosaltres on vas estudiar la teua carrera?

—No. Jo vaig venir a Barcelona quan tenia 21 anys... Havia estudiat poc o molt a Sant Sebastià i a Madrid. Ací, és cert, vaig perfeccionar els meus estudis. Però, més que res, jo he estat un autodidacta.

He tingut sempre una afició extraordinària, he estudiat moltíssim, he viscut amb intensitat, i crec que la meua formació espiritual, així com també l'orientació, que he donat al meu art, són obra meua, no han obèit a cap influència estranya, encara que jo, dintre el meu art i fora d'ell — car sempre m'ha agradat seguir el moviment artístic de tot arreu — tingui, com és de llei, els meus gustos i les meves preferències i adhuc les meves devocions...

Regino calla. Respecto el seu silenci i seguim Rambla amunt, Rambla avall, parlant, més tard, de nimietats, de coses sense importància. La gent, indiferent, passa pel nostre costat... Sainz de la Maza, tan barcelonista, que estima tant tot el que és nostre, ha estat rebut amb fredor, gairebé amb indiferència.

Molt lamentable.

JOAN FONTANET

A l'entorn d'un llibre de Géo London

CHICAGO!!!

La "Meca" dels Cacus moderns. -- Una periodista ens ho havia assegurat. L'enviat especial de "Le Journal" diu... -- Gangsters, Boobleggers, prohibició, etc. -- Al Capone i Bugs Morgan. -- Oh, la Justícia! -- Racketers, assegurances i Senats humits. -- Triomfaran els humits

DIUEN ELS DIARIS...

Quantes vegades, en llegir en la secció estrangera de la premsa les noves que donaven compte de les violències, assassinats i robatoris dels bandits de Chicago, i que parlaven de "gangsters" milionaris, feiem un somriure d'escepticisme i deiem: "tantaquests americans ens fan un gra massa!" Bandits carregats de dòlars, propietaris de "yachts" i "yachts" i... No pot ésser. La justícia és persequida, la justícia fora de la llei i acabarien els seus dies en un patibul o una preso qualsevol.

Géo London, l'intel·ligent i popular redactor de "Le Journal", de París, explica en un llibre publicat recentment — traducció castellana — les impressions recollides en una estada de dos mesos a la ciutat dels llacs. Ho fa "sense cdi i sense por". Confessa ingenuament que "mentalment considerava la part del "bluff" nord-americà, tenint en compte la il·lusió que crea, per la mesura exacta dels esdeveniments, el factor distància".

Però promptament la realitat li de-

mostrà l'equivocació del seu prematur judici.

CHICAGO

Chicago és avui una de les ciutats més populoses dels Estats Units. Té prop de quatre milions d'habitants. La seva població està composta per gent de diverses races i procedències. Solament hi ha un 23 per 100 de veritables americans. Polonesos, suecs, irlandesos, alemanys, italians, negres, etc.

Aquests darrers esdevenen cada dia més nombrosos. La crisi que es ve notant en la indústria del cotó, els obliga a emigrar cap als Estats del Nord. Els italians, molt nombrosos també, — formen un barri especial — gaudeixen els efectius de les bandes dels "gangsters" més importants. La sinistra "Unione Siciliana" temuda per tots, treballa per compte de Bugs Moran.

Les bandes d'assassins tenen una organització veritablement americana. Advocats, comptables, mecànics, etc. El volum dels negocis, el obligava a tenir aquest exercit de funcionaris.

La ciutat està dominada per dos "gangsters" principals. Al Capone, que opera al sud, i Bugs Moran, que treballa al nord de la capital. Aquests dos personatges controlen els establiments clandestins de begudes espirituoses, cases de joc, prostitució i establiments similars. Segons el "Daily Chicago News" les "indústries" en qüestió proporcionen a llurs propietaris més de sis milions de dòlars setmanals. Aquestes xifres enormes serveixen per a enriquir els caps del banditisme i per a corrompre, com veurem més endavant, les autoritats de la ciutat, assegurant-se així un re-

gim necessari d'impunitat. Sovint les rivalitats "comercials" dels bandits en pugna, donen lloc a veritables batalles campals. Posseeixen armaments dignes de qualsevol exercit modern.

AL CAPONE

Els bandits de Chicago no són ni millors ni pitjors que els de qualsevol país. Sense l'absurda "Volstead Act" no haurien passat d'ésser uns vulgars saltjadors, carteristes o assassins. El puritanisme idealista de la gran República americana, els ha proporcionat la manera — camí ple de perills naturalment — de fer-se milionaris en poc temps. El poder del diner els permet intervenir en les eleccions de les autoritats i comprar el seu silenci. Dissortat el que tracta d'oposar-se als plans dels grans magnats del crim!

Al Icarface Capone és originari d'italians emigrats. Jim Colossimo, un altre bandit, conseqüent dels mèrits contrets en l'assassinat per Capone, el va fer venir de Brooklyn a Chicago Al dia següent de l'arribada d'aquest, Colossimo quedà víctima d'un misteriós assassinat. Ràpidament Capone assumí la direcció de la banda i es convertí en el terror de Chicago. Des de la seva arribada a la ciutat del Michigan, ha intervingut personalment o per "delegació de funcions" en tots els principals crims comesos a Chicago. Avui l'home és multimilionari, propietari d'un luxós yacht com el de qualsevol senyor Cambó, d'una gran finca a Palen Beach i de dos avions, dels quals se serveix per traslladar-se a l'Havana.

Hom l'anomena el "tsar dels bandits". Generalment sempre viu amagat

reflector

—Entec que "cuando menys" hem de fer "hincapiu"...

En veure la feta de Maura atacant Catalunya, el doctor Dolcet va dir: —Quin Maura, aquest!

I En Riera Puntí va contestar-li: —Quin Maura, diu? Quin Miura, deu voler dir... —En Pere Rahola —deia— té un accent marcadament asturià, l'Estelrich sembla un "bilbaino". En Lluhi té aires d'aragones. En Josep Xirau parla un castellà internacional, de "Junta de Ampliación de Estudios". —I el doctor Dolcet? —preguntà un curiós.

—El doctor Dolcet té un accent patriòticament català.

Rafael Campalans és un home un xic distret. Tot hom ho sap. Es coneixen moltes anècdotes d'aquesta seva distracció.

Darrerament li ocorregué un cas ben característic.

La setmana passada, al cap de poc d'arribat de Madrid, agafà un taxi.

A l'hora de pagar allargà al xofer una peca que cregué un duro.

—El xofer es deu equivocar. ¿S'ha fixat en el que m'ha donat?

Efectivament, R. Campalans havia donat al xofer una "chapa" del guarda-robes del Congrés.

Lavors es recordà, també, que al guarda-robes del Congrés s'hi havia deixat el capell.

La setmana passada va ésser setmana d'atracsaments. Els atracadors, posseïts d'una fúria esparveradora, varen posar-se a "traballar" intensament sense respectar la jornada legal.

La primera víctima de les seves malifetes era sempre un taxi. Tots coneixen el procediment: feien parar un taxi, apuntaven les pistoles al xofer, li feien treure la gorra i la gabardina, el feien allunyar i ells desapareixien a tota velocitat.

No cal dir que els pobres xofers de taxi, davant la repetició dels casos, estaven esveradíssims.

Una ciutadà de fora que havia passat uns quants dies a Barcelona, en arribar al poble va ésser interrogat pels seus convilatans sobre aquest assumpte.

no per por de caure en mans de la justícia, sinó per evitar que els rivals l'eliminés del negoci.

LA JUSTICIA CORROMPUDA

En arribar aquí, no hem pogut estar-nos de pensar en aquella República ideal de Plató, fundada damunt l'equitat i la justícia. "L'home just és ditós perquè és just; l'home malvat és dissortat perquè és malvat." Si el creador de tan belles teories tornava en aquest món i contemplava el cas escandalós de la justícia de Chicago, quin disgust no se n'emportaria!

Un alt magistrat deia a Géo London: "Heu de tenir en compte que els veritables amos de la ciutat són els bandits. Com que disposen de fortunes immenses tothom es veu obligat de pactar-hi; tant els que són honorats com els que no ho són."

William Mussell, el cap de policia de Chicago, devia el seu càrrec a la protecció desinteressada de Jack Linghe, principal subaltern d'Al Capone. John Stege, cap del servei de detecció, era un dels homes de confiança d'aquell. I aquests suborns no eren cap secret: corrien de boca en boca.

Una matinada, una ronda nocturna trobà en un dels principals carrers un home materialment acrobilitat a trets. La identificació resultà una mica difícil. Finalment hom establí la veritable identitat del mort. Es tractava del famós bandit Jack Zinta. Un pobre diable que només ingressava uns "400.000 dòlars setmanals". La policia procedí a la classificació dels documents trobats en la caixa forta del difunt. I aquí ve la part edificant. Xecs i talons bancaris emesos pel bandit a favor de policies i jutges... Un xec de 250 dòlars cobrat pel

—Deuen estar molt esvratats els taxis! —va fer-li un.

—Ja ho crec! Els veïssis. Tot estan grocs!

L'Ajuntament de Barcelona, amb molt bon encert, bateja alguns dels seus grups escolars amb noms de catalans il·lustrats.

El grup escolar "Lluís Vives", situat a la barriada de la Bordeta, és freqüentat per vuit-centes criatures, la majoria d'elles de família molt humil.

Les mares dels nens que concorren al grup esmentat, com és de s'esperar, no estan gaire documentades sobre la nomenclatura dels catalans il·lustrats. I tot sovint el director del grup "Lluís Vives", senyor Barceló, és anomenat per les mares menys documentades: senyor Vives per ací... senyor Vives per allà...

És interessant de constatar que la pretesa imparcialitat de l'òrgan de la Lliga Regionalista deixa molt que desitjar.

Tots recordarem, amb la repugnància que és del cas, que quan la sublevació de Cuatro Vientos, durant la dictadura Berenguer, "Li Veu de Catalunya" va ésser un dels primers diaris que va posar pissarres i grans titulars dient que l'intent havia fracassat i tothom s'havia rendit i que tot estava dat i benèit i que el Govern dominava la situació, tot i que les notícies encara eren incertes.

Contrasta l'actitud d'aquells dies amb la d'ara, que encara no hi ha un petit aldarull o un atracament dels que llavors eren tan freqüents. "La Veu" omple de cap a cap les seves pàgines pintant la situació amb el negre més intens que troba en la seva ànima.

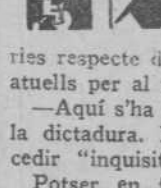
I tot plegat per la misèria de no tenir qualsevol dels seus Ventesos amarat a una cartera ministerial!

A Valladolid, en una merceria, un client compra moladors. Abans d'adquirir-los els mira i els remira.

Per dissipar els seus dubtes el venedor li diu amb aires convincents: —Ja els pot comprar amb tranquil·litat, ja. No són pas catalans!

Suposem que el venedor valloletà devia ésser un dels 28.000 electors d'En Royo Vilanova.

En Jaume Vachier devia un dia davant d'un grup de taxistes que es planyien de les ordres entre seves i arbitràries respecte de l'adquisició de certs atutels per al taxi.

—Aquí s'ha de picar més fort que la dictadura. Estic disposat a procedir "inquisitorialment".

Potser en farem un gra massa senyor Vachier!

MOT FINAL

Vet ací, breument extractats, els interessants reportatges de Géo London.

La poderosa república americana, desitjosa de fer dels seus fills una raça forta i temuda, intentà apartar-los de la beguda, dels amors fàcils, i del joc... Noble intent!... El fracàs ha estat sorollós. La llei prohibicionista ha remogut inconscientment les aigües brutes de la societat, fent sortir a la superfície, personatges perversos i malvats que tracten vanament de dissimular els seus crims amb l'abundant atenció a les seves innombrables víctimes.

Reaccionarà Nord-Amèrica cont aquests costums depravats i bàrbars? L'abolició de la llei Volstead serà una solució ràpida i beneficiosa a la nació? Tindran prou forces i abolicionistes per triomfar dels criminals i assassins?

JOSEP CONTI

...TOTS GERVÀ... JARREY... SUISSE...

La mesura de l'èxit que representa per a Catalunya l'article 48, sobre l'ensenyament, la dona exactament la pressió madrilenya en comentar la sessió de dijous a la Cambra. Ja no volem parlar dels diaris de dreta—espanyolistes professionals—, sinó que ens limitarem a reproduir el que deien dos diaris coneguts com a "liberals".

Llegiu el que dividíeu deia "La Libertad" sota el títol planyivol "Amputació dolorosa.—Una mala jornada":

"Mala jornada parlamentaria la de ayer. La sinceridad con que escribimos estos comentarios que cotidianamente, sin pasión y objetivamente, van subrayando la interesante labor de la Cámara Constituyente, nos obliga a consignarlo así. Mala jornada, que a guisa de habremos de recordar con dolor y de la que habrán de arrepentirse quienes, representado el país, se divorciaron del espíritu de éste y desatendieron su mandato por disciplina de partido. Mala, muy mala jornada la de ayer, porque sin dar la mayoría de los diputados importancia al hecho extraordinario, el Estado hizo entrega a las regiones de porvenir autónomo—en un futuro muy próximo a Cataluña—del caudal espiritual, de la fuerza más poderosa en los pueblos: de la Enseñanza.

De haber mantenido D. Miguel Maura su intervención como la inició, acaso su palabra hubiera logrado salvar la soberanía del Estado en materia tan importante; pero no era la de ayer tarde de fortuna, y el discurso del ex ministro de la Gobernación perdió en su último parte toda eficacia.

Tampoco el jefe del Gobierno estuvo afortunado. No podemos nosotros dudar de la sinceridad de sus palabras; pero el hecho indudable es que habló mirando a Cataluña y de espaldas a España.

Lo cierto es que se fue desechando el empeño que pretendían salvar al Estado del despojo de su mejor tesoro—la de los federales, la de los socialistas, la del Sr. Unamuno—y que

La mesura d'un gran èxit

Els diaris dits "liberals" comenten l'article 48.—El que diuen "La Voz" i "La Libertad"

se aprobó el artículo 48 de la Constitución, con algunas "concesiones" de la región al Estado, que en fin de cuentas aun ha de quedar agradecido a la generosidad regional por las migajas que se le brindan.

Gráficamente podríamos decir que ese artículo 48 es el puñal con que se asesta un golpe decisivo a la supremacía espiritual del Estado y otro, a la traición—con la puñalada trapería—, al idioma oficial, al castellano.

En realitat, el article 48, tal com ayer fou votat, en els termes en que queda incorporat al text constitucional, més pareix pertencent al Estatut de Catalunya que a la Constitució espanyola.

Com que comença así: "Las regiones autónomas podrán organizar la enseñanza en sus lenguas, respectivamente..."

Després, les concessions a que hem fet referència: "Es obligatorio el estudio de la lengua castellana, y ésta se usará también como instrumento de enseñanza en todos los centros de instrucción primaria y secundaria de las regiones autónomas. El Estado podrá mantener o crear en ellas instituciones docentes de todos los grados en el idioma oficial de la República."

El idioma oficial de la República? Més exactament debiera decirse: "de una parte de la República".

Podrà satisficere, desde luego le satisface, porque en otro caso no hubiera sido aprobado, ese precepto constitucional a Cataluña; pero rotundamente afirmamos que el resto de España, que es la inmensa mayoría de la nación, lo rechaza. ¿Por incom-

presión? Por conocimiento de lo que supone, de lo que vale, la integridad y el robustecimiento del Estado, debilitado e incompleto por esa dolorosa amputación que ayer ha sufrido.

Inexplicable conducta la de los radicales socialistas y la de los radicales, desechando enmiendas como la presentada por los federales, por los socialistas y por el Sr. Unamuno. Inexplicable, sobre todo, la de los radicales, que habían formulado un voto particular muy bien orientado—el que defendió D. Emiliano Iglesias en la sesión anterior—. Si ese voto particular, que ellos votaron, no logró imponerse, convirtiéndose en dictamen, ¿cómo negaron sus votos a la plausible enmienda de los socialistas? ¿Porque era de éstos? Cuando se ventilen sus propios intereses nacionales no es lícito supeditarlos a los antagonismos y las luchas partidistas. ¿Porque las cosas habían cambiado en las últimas veinticuatro horas y el voto respondía a una orden del jefe? Tampoco puede aceptarse la incondicional disciplina cuando el mandato repugna a la conciencia.

Repitámoslo: Mala jornada parlamentaria la de ayer. Ya está en poder de Cataluña la fuerza poderosa de la Enseñanza. Con las futuras generaciones, España sufrirá las dolorosas consecuencias del voto que un poco inconsciente, sin concederle importancia, y respondiendo a la voz de sus respectivos jefes y a la palabra del presidente del Gobierno, emitieron anoche sumisos los diputados de los numerosos núcleos de la Cámara.

Con una excepción: la de los socialistas. Fijaron su actitud opuesta

a la dejación por el Estado de una de sus más importantes funciones y la mantuvieron, sin desviarse ni una pulgada de la línea de conducta que se trazaron. Justo es reconocerlo, proclamarlo y enaltecerlo.

En el naufragio de los valores espirituales que sucumbieron ayer, los socialistas quedaron a salvo, en firme tierra española.

EL COMENTARI DE "LA VOZ"

Sota el títol "El punto neurálgico" deia aquest diari:

"¿Qué habrá sucedido cuando nuestros lectores vean estas líneas? Escribimos antes de que comience la sesión y pone al Estado central y a su llegar a una fórmula de concordia. El texto redactado por el Sr. Sánchez Albornoz, y que aceptaban—¿cómo no?—los catalanes, era rechazado por socialistas, progresistas y radicales, lo que significaba que no tenía mayoría en la Cámara. Ese texto desventurado y lamentable—que nos parece extraño haya sido firmado por algunos de quienes lo subscriben—, si llegara a triunfar, justificaría todas las protestas, porque entraña una claudicación y pone al Estado central ya su idioma oficial en Cataluña en condiciones de absoluta inferioridad bochornosa."

Hablemos claramente. ¿Estamos haciendo una Constitución para los estatutos regionales o una Constitución para la República española? Esa, y no otra, es la cuestión. Los catalanes pretenden que en la Carta constitucional del régimen se establezca de modo taxativo y categórico una supremacía intolerable. Quiéren que se les

entreguen desde ahora todas las escuelas primarias, especiales y normales, todos los institutos y la Universidad de Barcelona. Y además se niegan a admitir la obligación de que dicha Universidad enseñe "en castellano". Al través de las confusas explicaciones, nada satisfactorias, que daba anoche el Sr. Xirau discutiendo con el Sr. Castriello, aparecía claro el propósito de no subscribir en dicho extremo compromiso alguno.

Y ha habido diputados que han firmado una enmienda, convertida luego en dictamen por los oficios del señor Sánchez Albornoz, donde se dice lo siguiente: "Es obligatorio el estudio de la lengua castellana, y ésta la usarán también como instrumento de enseñanza todos los centros "de primer y segundo grados" de España..." De primero y segundo grados... ¿Es decir, que en la Universidad de Barcelona se la excluirá legalmente... No esperamos de las minorías de Acción Republicana, Al Servicio de la República y radical socialista una rendición de esa naturaleza. Pero todos los días se aprende. Se aprende a desconfiar.

Y qué diremos del último párrafo de dicha enmienda, convertida en dictamen para asombro de las personas sensatas? "El Estado "podrá mantener o crear" instituciones docentes de todos los grados en el idioma oficial de la República". ¡Oh magnánima Generalidad! Permite y tolera que la República española pueda tener allende el Ebro alguna escuela que otra sometida a su jurisdicción. Ese párrafo sistemático haría reír si no hiciera llorar...

El voto particular de los radicales está bien. El de los socialistas nos parece más enérgico. Sin embargo, la enmienda que plantea el problema en su verdadero terreno es la que firman Unamuno, Novoa Santos, Sánchez, Román, Sacristán y González López, que dice así:

"Es obligatorio el estudio de la lengua castellana, que debiera emplearse como instrumento de enseñanza en todos los centros docentes de España. Las regiones autónomas podrán, sin embargo, organizar enseñanzas en sus lenguas respectivas; pero en este caso el Estado mantendrá también en dichas regiones las instituciones de enseñanza de todos los grados en el idioma oficial de la República."

Y plantea el problema dicha enmienda en su verdadero terreno porque pone fins a un sofisma. No es la región autónoma la que puede permitir que el Estado central tenga en el territorio de ella enseñanzas de todos los grados en el idioma oficial de la República. Es el Estado, supremo soberano, anterior y superior a los poderes regionales, el que puede permitir a la región que organice enseñanzas de todos los grados en su lengua vernácula.

Nadie en la Cámara de Diputados, ni siquiera el Sr. Royo Villanova, discute a Cataluña—como a otra cualquiera región que se constituya autónomamente—el derecho de fundar todas las escuelas primarias, secundarias, normales y especiales, todos los institutos y todas las universidades que quiera, siempre que lo haga con arre-

glo a lo que determinen las leyes generales de la República. ¿Es que tal autorización no basta a los catalanes? No pedían libertad? ¿No se les da en esa materia plena y completa? ¿Por qué intentan además asegurarse un privilegio, un monopolio, un mero y mixto imperio cultural e idiomático en perjuicio de la lengua y de la cultura de Castilla?

El Sr. Sbert decía ayer en los pasillos del Congreso que había dos soluciones: una, que el Estado y la región tuvieran sus instituciones de enseñanza paralelas, y otra, que se concediera a Cataluña prácticamente el dominio por medio de delegación. Naturalmente, los catalanes harán todo lo posible por que prevalezca la segunda de dichas soluciones, ya que les resuelve la cuestión de un modo halagüeño. ¡Ahí es nada quedarse tranquilamente con toda la organización de la instrucción pública, desde la escuela rural hasta la Universidad de Barcelona, sin siquiera comprometerse a que esta última de sus enseñanzas en castellano! Seguramente, jamás en su fuero interno aspiraron a tanto. Y de fijo, si consiguieran lo que tan ligera, aturdida e incautamente quieren darles la Acción Republicana, los radicales socialistas y el Servicio de la República, considerarían, y con razón, que habían logrado mucho más de lo que podían soñar en sus momentos de desahogado optimismo.

Esperamos que habrá en las Constituyentes una mayoría capaz de dar se cuenta de la gravedad del problema y de su trascendencia para el porvenir, trascendencia que, como decían anoche los socialistas, sobrepasa el aspecto meramente cultural y abarca otros extremos de mayor amplitud. Si no la hubiera habría que considerar la sesión de hoy de las Constituyentes como nefasta y desastrosa para la República y para España."

PARAULES HISTORIQUES

Un gran discurs de Manuel Azaña

Copiem de l'Extracte Oficial de les Corts Constituents el text literal del discurs del senyor Azaña en la sessió del dia 22 d'octubre corrent:

El Sr. Presidente del GOBIERNO (Azaña): Pido la palabra.

El Sr. PRESIDENTE: La tiene el Sr. Presidente del Gobierno.

El Sr. Presidente del GOBIERNO: Tenía a intención de no intervenir en esta discusión, no ciertamente porque fuera mi propósito escudarme en un prudente silencio para eludir una declaración de actitud o de pensamiento político en la materia, como parece que suponía el Sr. Maura cuando requería a todos, en general, a una definición clara de actitudes. No. No pensaba intervenir, en primer término, porque mi posición en este problema es conocida, notoria y antigua; segundo, porque la enmienda que se discute va encabezada por mi correligionario el Sr. Sánchez Albornoz y está aceptada por todo el partido de Acción Republicana, y, tercero, porque, ocupando yo este puesto, lo más elemental prudencia me aconsejaba mantenerme un poco apartado del debate, a fin de que no pareciera que yo trataba de ejercer alguna presión o coacción sobre los correligionarios que contienen en este asunto. Pero la actitud del Sr. Maura me obliga, bien a mi pesar, a decir cuatro palabras que pongan la cuestión en sus verdaderos términos:

El Sr. Maura está satisfecho, seguramente, de lo que acaba de hacer. El Sr. Maura ha levantado una bandera, y es natural. El Sr. Maura acaba de salir del Gobierno, tiene plena libertad para sus movimientos políticos, es un fogoso temperamento, es un propagandista y necesita inmediatamente—yo lo comprendo—una plataforma sobre la cual luchar. (Grandes y prolongados rumores.—El Sr. Maura hace gestos negativos y, como otros Sres. Diputados, pronuncia palabras, que no se perciben.) Yo le digo al Sr. Maura que, no obstante ser libre cada cual en la elección de los términos políticos en que se plantean las cuestiones del gobierno de España, me parece un error que un hombre de la autoridad de S. S. haya tomado parte en esta cuestión en nombre del espanyolismo. (El Sr. Maura hace signos de extrañeza.) Lo acaba de decir S. S. (El Sr. Maura: No.) Ha empleado S. S. estas palabras... (El Sr. Maura: ¿Me perdona S. S.?) en nombre del espanyolismo. Y yo digo, Sr. Maura, que el error más grave, si no se tratara de S. S. diría que la pifia más grave (Rumores), que se puede cometer en esta materia, es contraponer el criterio de S. S., en nombre del espanyolismo, al criterio de los Diputados catalanes o de los partidarios de las autonomías o de los demás partidos políticos que tienen un criterio opuesto a S. S., pero que no dejan de ser españoles, ni espanyolistas por ser autonomistas y catalanes. (Muy bien.)

Este es el error fundamental. Su

Señoría es muy dueño de apreciar la situación como le plazca, pero ni S. S. ni nadie tiene derecho a decir que es más espanyolista que los demás, si éstos no comparten el criterio que su señoría acaba de defender.

Es demasiado seria la cuestión, Sres. Diputados, para llevarla a términos de pasión y de efecto político parlamentario inmediato.

¿Quién da al Sr. Maura el derecho a decir que los que voten en un determinado sentido son indiferentes a que el Estado mantenga o no en Cataluña la enseñanza? Pero, ¿de cuándo acá tiene S. S. el derecho de interpretar por anticipado el voto de los partidos? (El Sr. Maura: El texto de la ley.) El texto de la ley no es el que ha dado S. S. Su señoría ha dicho que el que vote en contra de la enmienda que acaba de defender el Sr. Unamuno significa que le es indiferente que el Estado tenga o no a su cargo la enseñanza en Cataluña, y éste es un derecho que S. S. se toma, pero que nadie le ha concedido. (Rumores.)

Lo que tengo que decir a las Cortes, y lo digo como hombre de partido y como Diputado que va a votar en favor de la enmienda, hoy dictamen, a causa de haber sido aceptada por la Comisión, es esto: nosotros hemos hecho una revolución, o la ha hecho quien fuere; hemos traído la República, o la ha traído quien fuere, y una de las cosas que tiene que hacer la República es resolver el problema de Cataluña, y si no lo resolvemos, la República habrá fracasado, aunque viva cien años (Rumores), i la única manera de resolver el problema de Cataluña es resolverlo en sentido liberal, haciendo honor a las promesas, a las promesas y a los programas de los partidos publicados en todas partes y suscritos, en lo que se refiere al problema de Cataluña, por el propio Sr. Maura. (Muy bien en la minoría de Izquierda catalana y en algún otro banco.) Y en todo el problema catalán no hay nada más sensible, nada más doloroso, nada más irritante, a veces, que la cuestión de las Lenguas.

¿Cómo es posible, Sr. Maura, que nosotros, en esta situación, al discutirse la Constitución, vayamos a adoptar un texto constitucional que haga imposible el día de mañana a votación libre del Estatuto de Cataluña, o del de otra región cualquiera, prejuzgando una cuestión que debe resolverse en su esencia al votarse esos Estatutos y no la Constitución? ¿Qué hemos hecho nosotros en estas Cortes cada vez que el texto constitucional ha rozado de cerca o de lejos el problema de las autonomías, sino adoptar un texto constitucional que no prejuzga la cuestión, que deje íntegramente su resolución al porvenir, con el fin de que al llegar la discusión de los Estatutos catalán, vasco o gallego, las Cortes, con plena soberanía, con plena autoridad, puedan aprobarlos o rechazarlos en todo o en parte? Lo que no se puede hacer desde

ahora es cerrar los caminos, designando a los que hemos venido aquí con el mejor deseo de dar a este problema una solución armónica y constitucional, que permita vivir a Cataluña en paz con toda España.

Este es mi criterio y ésta estimo que es la verdadera cuestión, Sres. Diputados; de ninguna manera creo procedente lanzarse a fondo sobre el problema de si el Estado debe tener estas o las otras atribuciones respecto a la enseñanza en Cataluña, en Vasconia o en Galicia. ¿Qué es este el problema parlamentario actual, Sr. Maura? No; el problema parlamentario actual consiste en votar un texto constitucional que, reservando íntegramente todas las facultades del Estado en el porvenir, reserve también todas las posibilidades del Estado para cuando las Cortes lo quieran votar.

No es otro el problema y tomarlo en otro sentido, aunque la contraposición sea la "sincera y noble, es muy mal sistema, Sr. Maura, y puede llevarnos a situaciones inextinguibles que, desde este sitio aconsejara a S. S. que no las provocase.

Por lo tanto, Sres. Diputados, yo no voy a hacer una defensa de la enmienda del Sr. Sánchez Albornoz, aceptada por la mayoría de la Comisión, pero puesto que el Sr. Maura decía que había que fijar actitudes, yo fijo públicamente la mía: voy a votar el texto de la Comisión, y lo voy a votar por esta razón, porque deja libre el camino del Estatuto, porque, habiéndolo aceptado los Diputados catalanes, de cuya vigilancia por el porvenir de sus aspiraciones no creo que pueda haber ninguna duda, y teniendo nosotros, hombres de partido, la convicción de que no se roza para nada ni se mete para nada con el porvenir de las atribuciones del Estado, estamos en el deber de transigir así y proponer a nuestros amigos y correligionarios que voten la enmienda tal como la ha aceptado la Comisión.

Yo, Sres. Diputados, dicho esto, y dando a esta réplica del señor Mau-

ra, que naturalmente he tenido que poner en el tono de viveza que él ha dado a su intervención, cosa que me cuesta poco trabajo, porque seis meses de convivencia con el señor Maura me han hecho familiarizarme con su timbre de voz y su tono, rogaria a las Cortes que apreciaran el problema tal como es, que no se trata ahora de resolver por siempre si el Estado va a tener la enseñanza de Cataluña, si el Estado va a tener esta o la otra función, que se reserva íntegra la posibilidad del Estado en Cataluña, que este problema se plantea para el Estatuto y que no hay derecho a contraponer nunca la vigilancia, el cuidado y el amor a la cultura castellana con la vigilancia, el cuidado y el amor a la cultura catalana.

No puedo admitir eso, porque la cultura catalana y la cultura castellana son la cultura española (Muy bien.), y cada una de ellas forma su parte alícuota en la cultura de mi patria y es absurdo sembrar la discordia, crear un resquebraje injustificado cuando a la noble ambición de aquellos hombres que traen de su país una aspiración en lenguaje y una ambición legítimas se le pone, como valladar, el respeto a la cultura castellana, que

nada tiene que temer de ninguna otra cultura nacional, puesto que forma parte, como todas las otras, de la cultura española. Señor Maura, no hablemos a los catalanes en tono de oposición de la cultura castellana. Tan española es la suya como la nuestra y juntos formamos el país y la República.

¿Vamos a olvidar la colaboración de los Diputados republicanos catalanes en la instauración de la República? ¿Es posible, Sr. Maura, que S. S. se vuelva a esos hombres, como acaba de hacerlo, y prevea para el porvenir presiones, gestiones sobre supuestos Gobiernos civiles que van a abandonar en manos de los grupos políticos catalanes no sé qué parte esencial del Estado? Pero ¿en qué manos cree S. S. que va a caer el Gobierno de España, o qué clase de hombres cree S. S. que son esos Diputados catalanes? Pues qué, ¿no sabe S. S. que actualmente la República en Cataluña no tiene mejor apoyo, ni tiene mejor escudo, ni tiene mejores paladines que todos esos Diputados y los partidos que ellos representan? ¿O es que cree S. S. que el escudo de la República en Cataluña está en el nacionalismo de la extrema derecha o en los sindicatos revolucionarios?

EROTYL
Específico de l'
ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)
(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyaculación prematura (pérdidas seminales): de la debilidad y falta de eficacia para combatir la NEURASTENIA, en todos los casos manifestaciones.

Es el más potente estimulante de la actividad neuro-espinomedular. Sinérgico y homocímulo de las glándulas intersticiales. Produce un riguroso, completamente inofensivo. Mal perjudicial, ni lesiona cap orgue, ni el funcionamiento de los maticos.

No conté, ni estricnina, ni fosforos, ni canáridas, ni cap altre medicament excelsent.

PRODUCTE MAGNE E INSUBSTITUIBLE PER A RECOPRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dutrem
Aix de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Telèfon 18631

Prev: 21'75 ptes.

LUTEPHON

El millor aparell de ràdio
Funciona sense antena i enxufat
directe a la corrent
Facilitats en el pagament

ESTABLIMENTS LUTETIA

Ptes. 450 Casp, 22 - Telèfon 14372 - Barcelona

FUTBOL

L'Athletic venç difícilment el Baracaldo per quatre gols a tres

Bilbao, 26. — Al camp de Lasearre s'ha celebrat, amb temps plujós, el partit Baracaldo-Athletic. El primer temps fou de joc nivellat, però bé que l'Athletic demostrà superioritat tècnica, però l'entusiasme dels baracaldencs compensà la seva manca de tècnica.

Amb quatre a tres a favor de l'Athletic acabà el partit. Saracho feu un arbitratge deficient, més que res per la debilitat que observà en tallar el joc fort. De l'Athletic, bé la davantera, però fraccassaren els mitjos, la qual cosa donà ocasió que l'entusiasme dels baracaldencs ho aprofitessin per a inquietar continuament la defensa bilbaína.

L'alineació es formà així: Baracaldo: Basaldua, Boveda, Aedo, Salgado, Astorica, Miranda, Olavarrieta, Zabala, Arturo, Cacho, Egüia.

Athletic: Blasco, Castellanos, Urquiza, Garizurieta, Muguerza, Roberto, Lafuente, Iraragorri, Bata, Chirri, Gorostiza.

QUENTOS GERVAIS CARRES Y SUJES

L'Arenas venç l'Erandio per tres gols a un

Bilbao, 26. — Al camp d'Ategorri s'ha celebrat l'encontre Arenas-Erandio, que acabà amb la victòria de l'Arenas per tres a un.

En aquest equip debutava Saro, que tingué una magnífica actuació. Arbitrà Campos, que tingué una actuació mediocre.

Els equips foren els següents: Arenas: Zarraonandia, Eguizabal, Arrieta, Hernández, Urresti, Gerardo, Saro, Saeta, Calero, Menchaca i Emilin.

Erandio: Amade, Amayobieta, Aurrescoechea, Alonso, Arrizabalaga, Joan Ramon, Larrondo, Lurio, Totto, Barrios i Julià Ramon.

El València aixafa l'Sporting

València, 26. — Al camp de Mestalla, el campió valencià aixafa l'Sporting de Sagunt per nou gols a cap.

El partit no tingué cap dificultat per a l'equip local, que fou el dominant constant. A pesar que les millors línies de l'equip vençut foren les defensives, el València hauria pogut marcar més gols si s'ho hagués proposat al segon temps.

Fora d'aquesta pressió valencia-

na l'única cosa de notable del partit foren alguns inicis de joc dur, originats per l'equip de Sagunt.

Dirigi bé el partit el col·legiat local Sánchez Orduña, el qual arrencarà els equips d'aquesta manera: València: Nebot, Melenchon, Torrecoray, Abdon, Salvador, Conde, Torredell, Navarro, Vilanova, Costa i Sánchez.

Sporting: Borrás, Valentín, Tapia, Sese, Reverter, Gil Seguer, Cervera, Campos, Arilla i Prieto.

A PALMA DE MALLORCA

El Mallorca va guanyar l'Athletic per tres gols a un

I el Constància al Manacor per un gol a cap

Palma de Mallorca, 25 (per telegrama). — Al camp del Buenos Aires s'ha jugat avui el partit Mallorca-Athletic. Ha sortit vencedor el Mallorca per tres gols a un.

L'arbitre ha estat dolentíssim, a l'extrem que el públic, acabat l'encontre, ha intentat agredir-lo, la qual cosa ha evitat la intervenció de la guàrdia civil, que ha hagut de protegir-lo.

A Inen, el Constància ha guanyat per un gol a cap al Manacor.

Ha estat un partit molt igualat.

MORA

ERLA Ptes. 675
AMB DINAMITE I PERDOD
MOTOR PALACE RADIO
C/Colón, 305 - BARCELONA

NECROLOGICA

Dijous passat va deixar d'existir el senyor Climent Calvet, pare del nostre volgut amic Miquel Calvet. A l'enterrament quedà vivament palesat l'afecte i simpatia a què per les seves bondats es feu creditor el difunt. Enssem que a tota la seva distingida família, donem des d'aquestes columnes el nostre condol sinceríssim al nostre benivolunt amic per aquesta irreparable pèrdua.

SOBRE L'AMOR LLIBRE

La noble emulació que m'inspira l'actitud del meu amic Lluís i Valles és la causa determinant d'aquest article. Suau he llegit la seva eloqüent peroració en lloança de l'amor lliure i ara em disposo a defensar per escrit l'amor lliure contra els seus enemics reaccionaris. Cal que encara el defensin? Evidentment. Els prejudicis que li són contraris tenen arrels de segles, i per al desarrelament caldran encara molts més discursos i molts més articles.

Aquesta combinació de nom i adjectiu, "amor lliure", produeix fàcilment alteracions de la sang en la gent més reposada; això és el que fa que certa gent s'avaloti, en sentir-ne parlar, talment com si una mica de llibertat en aquest ram hagués de comportar tot d'una una acumulació dels carrers d'escenes gossenques amb protagonistes humans. Aquest temor em sembla exagerat. Estic segur que encara que s'esvaïssin sobtadament certs prejudicis sexuals de la nostra societat, encara burgesa, no es veurien gaires canvis en la part animada dels nostres paisatges urbans.

Per a un amor lliure han d'ésser dos a voler-lo; això limitaria molt les possibilitats de practicar-lo. I altrament no voldrien exhibir-lo sinó els viciats, i aleshores ja no seria amor sinó vici. Els altres, els lliures-enamorats virtuoses, s'estimarien més de desenvolupar-lo en un recer propici a l'escament intimitat.

En aquest cas, com en el del divorci, cal fer-se càrrec de la posició del catòlic, que ha d'ésser forçosament adversari de l'amor lliure. Per

a ell, la unió sexual és pecat si no va precedida de la benedició adequada. Per a ell, doncs, donar consideració a l'amor lliure és fomentar la luxúria. Els altres, en canvi, hem de considerar les unions sexuals per llurs mèrits propis, independentment de tota benedició religiosa.

Val a dir que les soles consideracions de doctrina no expliquen satisfactoriament l'actitud de la societat respecte les relacions sexuals. També hi han contribuït sens dubte consideracions econòmiques que expliquen la diferència de tracte que rep, segons sigui home o dona, el que ha infringit el reglament oficial de la societat respectable. En una societat políticament i econòmicament

ment regida pels homes, l'adulter adquireix prestigi, mentre l'adultera és blasmada sense reserves, potser perquè amenaça l'economia de la llar exposant-se a portar-hi boques no justificades pel delit del marit. El conat és fet objecte d'escarni per tal de mantenir espavilats els caps de família contra els possibles estralls econòmics de l'amor foraster.

Entre una cosa i l'altra, i l'egoista esperit de gelosia que sol acompanyar l'amor, ha estat creada una mentalitat rígida envers les expansions sexuals de la dona, i com que aquesta és un ingredient necessari de la luxúria respectable, fins la luxúria ha estat objecte d'una especial desconsideració entre els set

pecats capitals. Les persones que es fan paga d'ésser respectables li tenen, almenys oficialment, una animadversió profunda. Fins els homes que la practiquen regularment i amb una vocació veritable, menyspreen les seves partnaires en els espais de la carn. Una soltera pot anar pel món tranquil·la, distingida i admirada, encara que sigui mandrosa, golafre, superba, envejosa i tota la resta, mentre no sigui mare o no se sapiga que ha estat en perill d'ésser-ne.

Però encara no és això el pitjor, sinó que fins la pràctica de l'amor lliure més morigerada i decent és classificada al mateix prestatge que la luxúria més desenfrenada; i qual-sevol soltera, que us ha semblat moderna de pensaments, se us indignarà per ventura si li pregunteu si és seu aquell nen tan buit que l'acompanya.

I això que a la llum imparcial de la raó tothom pot veure que el vici de la luxúria no ho és pas més que els altres, i que la pràctica de l'amor s'ha de considerar amb el mateix desparpament amb què són considerades les altres pràctiques naturals i saludables dels homes.

Sant Francesc de Sales, en la seva "Introducció a la Vida devota", compara escament l'acte sexual a l'acte de menjar. Generalitzant la seva comparança, podem dir que el desig sexual ha d'ésser satisfet d'una manera semblant a la manera com és satisfet el delit de menjar. El golafre és repugnant; i ho és tot el que sigui menjar desordenadament i amb potència. És perniciós d'estimular artificialment el paladar gastat, amb refinaments que menen a la perversió del gust. Però és necessari de satisfer la fam i convenient de conrear la gana amb una elegant i discreta variació de plats.

Si aquest criteri enraonat s'apliqués francament a l'amor, s'extingirien tot d'una, amb els prejudicis absurds que encara dominen en aquesta matèria, infinitat de microbis adversos que pullulen per les llars i els prostíbuls.

C. A. JORDANA

ELS ABALORIS

QUO VADIS, SANCHEZ?

Crítiques autoritzades han parlat favorablement del darrer llibre del meu amic Trabat.

"Quo vadis, Sánchez?" ha estat un llibre ben rebut per la crítica literària.

Però no n'hi ha prou. Aquesta novella esportiva de l'humorista sabadellenc és una sageta que des del camp literari bruna d'adrega al camp esportiu.

Els esportius tenen el deure de co-nèixer el primer assaig de novella esportiva digna que s'ha fet a Catalunya.

Algú ha titllat d'anti-esportiva l'obra del meu amic. ("Sembla mentida!" "Això és fer burla de l'esport!").

Jo entenc que l'esport a casa nostra té unes rels prou fermes per poder ésser somogut pels vents de l'humorisme i de la ironia pura.

De més a més, jo veig en el llibre de Trabat un afany de provocar reaccions saludables en els cervells engabiats dintre els rectangles i els fil·ferros de l'esport.

La novella, una pilota molt elàstica, cau sobre el camp esportiu; però com que ha estat llançada des d'una al·lègia, rebot al damunt i fa aixecar els ulls enlaire.

El món de l'esport — cal eliminar un possible gest d'estranyesa — és un món tenebrós.

L'esport que hauria d'ésser el gest, esdevé la xifra. Més que esguardar la bellesa clara de l'esport i l'eficiència del gest (cultura física) hom cerca la irradiaçió de l'esforç físic en "goals" o en "sets", és a dir: la xifra.

D'això en neix el que sense voler ofendre ningú jo en dic la "marin-gala esportiva" o el "bluff esportiu", els fills directes del qual són: el "satisfaccionisme", la "bateria", el "chiqui", el "donjoanisme esportiu", la "duresa craniària", etc.

En una faixa que conyeix el llibre vaig escriure aquestes paraules:

"El llibre que il·lumina de baix aquest món tenebrós de l'esport."

Jo, que he estimat l'esport tota la vida de bona fe, que és com cal estimar aquestes coses, no per això he deixat mai de veure tot allò de feble i de grotesc que hi pullula.

Per això aquest que titlla d'anti-esportiu el "Quo vadis, Sánchez?" em fa l'efecte del que dintre la tenebra no ha pogut veure's mai a si mateix, i s'esgarria de contemplar la pròpia foscor reflectida en el mirall.

El món de l'esport és un món tenebrós, (cada dia una mica més) cal convenir-hi, i aquell que com Trabat hi projecta de baix el reflector de la ironia (Trabat és un escriptor solvent) mereix l'agraïment dels bons esportius.

Quants i quants "asos" del futbol o dels tennis no són en el fons altra cosa que uns campions de trompistol amb una mentalitat de trompistol!

Esport si, tant com vulguen, però per damunt de tot la intel·ligència.

L'esport s'ha fet per als homes intel·ligents.

Aquests, n'estic cert, a través de les pàgines del darrer llibre d'En Trabat de Sabadell no hi sentiran l'olor positivament anti-esportiva de cambrà cosa que ja l'obra literària putrefacta. Olor de cambrà cosa que allunya de la lectura l'home modern.

El "Quo vadis, Sánchez?" és un llibre net, orejat, que deixa rastre, perquè és humil. Tota la narració àgil i sincopada us mena a la contemplació d'un joc d'ironies en llibertat que acompanyen fins a la mort la figura trágica i ben humana del pobre Sánchez...

SASTRERIA

Pantaleoni Germans

SELECTES CONFECIONS

DE

SENYORS I NENS

Actualment exhibició i venda

ABRICS

VEGEU ELS NOSTRES MODELS

Elegància, perfecció, garantia, economia

13, PORTA-FERRISSA, 13

Aquell que cursi que no havia abandonat fins ara la novella esportiva o el film esportiu, aquell argumentat, finet i pànsidet que li feia companyia, i generalment no s'allargava més enllà de la presentació de l'as (un noi "maco" i absurd), la seva ingènua enamorada (un perfecte tipus de "ble-da esportiva"), l'entrenador del club modest (que sempre mastega un puró com qui menja un espàrrec), arranjador de conflictes sentimentals dels "equipers", un directiu d'un club poderós (que se a ésser un traïdor clàssic) que finança les activitats d'una vampiressa (una mena de "mujer serpiente") amb l'encòrrer de seduir i fer canviar els colors del jersei a l'as, etc., són totalment superats per la novella de l'amic Trabat "Quo vadis, Sánchez", "recit" tractat amb una gràcia i una despreocupació que enamoren, i en el qual si bé les coses es presenten aparentment deslucides, hi ha un "undertone" que marca una direcció decidida del començ a la fi, i un propòsit reeixit de divertir l'home de sensibilitat que ha d'ésser el perfecte esportiu...

SINDREU PONÇ

VIDA DE REGIDOR

El turment de "fer Junta"

Quan un home té quinze anys i tren el nas a la vida, sempre li fa una certa il·lusió que el facin "de Junta". Tant se val que sigui de la Junta del club de futbol de la barriada com de la societat recreativa del cantó, del quadre dramàtic d'uns quants "Amics de Tal·lia" o del Centre Cultural-filarmònic "Sempre Ferns". La qüestió és ésser de la Junta.

Quan un home té quinze anys i és de Junta, no se'n deixa pas perdre cap. Les reunions acostumen començar havent sopat, amb un cafetó al davant. Tothom acostuma prendre la paraula, ningú no s'entén, i a les dues de la matinada, després d'haver-s'ho dit tot i d'haver exhaurit els insults, la Junta s'aixeca per acabar de parlar-ne el dijous següent.

En general els que volen ésser de Junta acostumen ésser gent que ha llegit una mica i que sigui la societat que sigui—és creu amb dret a estar una mica per damunt de la terregada dels socis vulgars.

Jo, quan tenia quinze anys no em vaig escapar de la matula. Havia estat de més de tres i més de quatre Juntas, on sempre m'acostumaven fer secretari, i recordo que hi treballava de valent i me'n sentia tot satisfet. Després em vaig retirar a la vida privada i no vaig voler sentir parlar més de Juntas, però tot ve que es paga en aquest món, i es veu que ara m'ha arribat l'hora de pagar-ho.

Quan sou regidor l'agutzel de l'Ajuntament us va omplint diàriament la casa de papers, amb aquella persistència. Cada paper una convocatòria. Ara reunió de la Comissió de Responsabilitats, ara de la de Provisions, ara reunió de la majoria, ara reunió de la Comissió de Cultura, ara de la del Parc i Palau de Montjuïc, ara de la Junta de Ciències Naturals, ara del Patronat Escolar, ara de la ponència sobre redacció de les noves ordenances municipals, ara del Consell d'Administració del Metro Transversal, ara de la Ponència pel canvi dels noms dels carrers, ara del Patronat de la Rambla de les Flors, ara de la Ponència del personal de Montjuïc, ara sessió a l'Ajuntament, ara de la ponència pel trasllat del Museu de les Arts decoratives a Pedralbes, ara reunió de la Comissió del monument a Pi i Margall... El que no és de cinc comissions i ponències n'és de deu o de quinze. Entre tots s'ha de fer la feina.

Quan una persona és membre de lantes Comissions, els de La Publicitat, El Diluvi i La Veu li diuen que és un "caparador de càrrecs".

Un amic meu, comentant-ho, deia: —Són uns ases. No veuen que tot és de franc i que per tant cada càrrec que tens de més és un nou sacrifici! Però aneu a fer-los-ho entendre. Jo per ara no n'he vist ni cinc, i hi ha dies que he fet més hores de les que em permet el Síndicat.

Els dijous acostumen a ésser els dies que anem més castigats. De vegades així que et llesves ja tens Junta i no l'acabes fins a la matinada. Exemple d'un dijous agafat a l'atzar: d'onze a dues, Patronat Escolar, en algunes de les seves ponències sobre ament dels Grups escolars i estudi dels locals oferits per a les noves escoles; de sis a les deu o a un quart d'onze, reunió de la Comissió de Cultura. Sopar amb una esgarrafada, i d'onze a tres o dos quarts de quatre de la matinada reunió de la Comissió del Parc i Palau de Montjuïc. Total, onze hores de reunió, absolutament de franc. Onze hores de fer Junta. Volu turment major? Quan el dijous ha passat així, ordinàriament la vigília, dimecres, hi ha hagut sessió consistorial que ha durat de les set del vespre a la una de la matinada, sense sopar. I el diumenge hi ha hagut reunió de la majoria, de les onze fins a la una, a les tres de la matinada pel cap baix, i el divendres hi ha Junta de Ciències Naturals fins a les petites.

Si jo fos la senyora d'algun regidor, per més que m'ho jurés damunt dels Evangels no em creuria que quatre nits a la setmana "el meu marit" hagués de sortir de l'Ajuntament després d'haver sortit El Dia Gràfic. I és tant la pura veritat! Tan veritat, que les reunions que fem de nit és perquè de dia ja no ens queden hores lliures.

Però, més que el turment de fer Junta, i dintre del fer Junta, l'escor-tat discursus i llunes i consideracions més pesades que el plom, hi ha el turment de seure. A mi no em plau la vida sedentària. Em plau anar i venir, i fer un bot i enllair-me en un tramvia i fer el vermut a peu dret, i si m'assec als deu minuts ja m'haig d'aixecar.

Ara imagineu el turment d'haver de seure tres i quatre hores seguides. I el d'haver de seure onze hores en un

sol dia! Qu facin una llei municipal nova i que vinguin uns altres regidors. Us prometo que jo en justa venjança votaré el candidat que em faci més ràbia. Així: per tenir-lo estatut tot el sant dia a haver de fer Junta i no tenir un moment per a ell.

Dintre d'això del fer Junta, d'aquesta Junta continua en què ha d'estar el regidor, hi ha una persona que jo admiro amb el més gran dels meus respectes i per la qual sento com una mena de veneració. Em refereixo al regidor Domènec, de la minoria radical. Aquesta llama de les Comissions i les Juntas inacabables un home la troba més passadora si de tant en tant li diu la seva i de passada fa la pau amb els altres regidors que han estat parlant fins alcohores i us heu atabalat d'orotària. Però si un hagués d'estar quatre o sis o deu hores sense enraonar...! Jo, sóc franc, em moriria. Doncs el regidor Domènec s'està hores i hores a les Comissions, impossible, sense badar boca. Així prengué possessió de la regidoria el 14 d'abril i així es troba encara. Ningú no sap quin dia té, i ningú ha gosat preguntar-li si és mat de por que resulti que si. Jo l'admiro amb una admiració gairebé religiosa, perquè el veig protagonista de quelcom de sobrehumà que jo no em veuria amb cor d'acomplir.

Amb això de fer Juntas i de tant seure, pasta que com que no fem exercici i sempre estem asseguts en un cadafal, ens onem engruixant, engruixant que aviat estarem a punt de matar.

Aleshores quan surts d'una Junta i et conviden a pujar amb cotxe, engruixat el qu et conviden al botó d'un cotxe a peu per estirar les cames. El meu company Escofet, regidor de Sarrià i després torna a baixar a peu a recollir el cotxe. Tot per no engruixar-se. Però el que passarà, si això de fer Juntas i de tant seure gaire, és que ens anirem engruixant tant, que vindrà un dia que s'hauran de fer noves eleccions i entraran uns altres regidors a substituir-nos, però com que de tant seure se'ns hauran rovellat les frontisses i ens hauran com fosilitat, si no ens treuen de l'Ajuntament amb un baiard no hi haurà pòs manera que ens n'anem.

J. VENTALLÓ

París, terra d'exiliats

Els exiliats d'ahir i els exiliats d'avui. -- Els temps canvien. -- Els monàrquics conspiren. -- Un ambaixador que no ens satisfà

Quan comença la tardor, París repren el seu ritme i el seu encís. Aquell color de magnòlia marçida us forma un equilibri a la retina. Els boulevards bullent de gent que van i vénen i no obstant us hi trobeu sol, tan sol, que fins teniu la sensació que sou com un resó llançat a la vall de la gran ciutat.

Ah! París, quina sera aquesta irresistible fascinació que tens, aquesta atracció que corpen, que fa la vida impossible lluny del teu riu, de les teves velles cases i d'aquells barris que si no fos pels fanals amb bombetes elèctriques un creuria que a totes les cantonades haurien de trobar un fals "Alfred de Musset".

París, com la dona que esteu, quan més sofiments us fa passar, més la voleu. L'amor esdevé més sentimental i més romàntic, perquè les amargures i les privacions són com la llumona a les orestes.

Sens dubte, tota aquesta fascinació és el que ha fet de París la moderna "Santa Helena".

Fins arriba un fenomen curiós: personatges que us són terriblement antipàtics a llur país, quan passen la vida a l'exili i els trobeu marxant a peu sobre el malencunat asfalt parisiens us els mireu de més bon ull.

Es curiós el que passa amb aquests homes d'Estat a l'exili, habituats a veure's empolainats amb or, argent, creus i medalles que semblaven pavons reials, ara, quan els trobeu amb un simple barret fort, us són més simpàtics, és un contrast comparable amb els artistes de cinema que quan els trobeu a la vida, cara a cara, teniu una gran decepció que recorda un perillum esbravat.

D'aquí a un quant temps, quan el "Quirinal" estarà també per llogar, a París serà qüestió d'establir-hi un museu vivent de grans exiliats, seria facilíssim el fer-lo, car "sur place" es trobaria tot el material necessari i ben segur tindria una gran reuixita financiera.

Pel que fa anys que viu "sous les toits de París" (és tan bonic aquest títol, que sembla quasi un nom propi, és per això que ens plau repetir-lo) de sis mesos ençà, tot són cares noves.

Parlar en català esdevé cada jorn més difícil i sentiu una dolça melàngia nostàlgica d'aquelles "penyes" als cafès del "Quartier latin", que com en aquells cafès de Madrid hi passàreu tota la vida i fins no tindríeu inconvenient a dormir-hi i tot i fer-vos-hi fins la barba, si ho permetessin.

Fonthernat, Alba, Miravittes, Macià, Gassol, Espià, etc., etc., tots aquests personatges d'ara, que ahir varen fer el "Santa Helena", i que a cada recó de cafè han deixat una silueta, ja no hi són, els amics els enyoren i quan parlen als "Quixots" que ara comprenen l'amor de l'exili s'hi diuen molt convençuts "que ja tornaran aviat".

Els monàrquics no es volen convencer de cap de les maneres que això pot durar, que la República pugui subsistir, no ho entenen i es passaran segurament anys i anys sense entendre-ho.

Quina pena fan aquesta gent... Aquests darrers dies, amb la mort de l'ex-pretendent carlí, París hi ha hagut moments que tenia un quelcom del Madrid reial, del Madrid de Divendres Sant, ara fa deu anys.

Quina mala anyada per als Borbons! En sis mesos se'ls ha girat ben bé la truita; el destronament, l'exili, la mort de donya Isabel en una clínica de mala mort, d'aquella pobra dona que havent fet tant de bé, l'única corona que podia fer pensar a una sincera afecció era de la Raquel Meller. Ara, amb don Jaume cau una altra branca importantíssima d'aquesta família que s'acaba i amb ella una història més negra que brillant.

Per a don Alfons, la mort de don Jaume ha estat pretext per a lluir altra vegada la seva teatralitat, ha fet el plorició per poder fer propaganda a favor de la seva dinastia, del seu realisme que fa pocs dies encara declarava públicament que ben aviat tornaria a dirigir.

A Espanya la gent ignora moltes coses que passen a l'estranger, sobretot la reacció monàrquica intensíssima que preparen els alfonsins.

No entrarem a discutir si hi ha hagut o no una precipitació en tocar ara l'assumpte religiós, tal com va implantar-se el canvi de règim, és a dir, amb aquella desgraciadíssima propaganda pública que fa pocs dies encara declarava públicament que ben aviat tornaria a dirigir.

La miraculosa crisi que ha llevat dos homes pels quals tenim la màxima simpatia, però que en aquests moments constitueixen un perill imminent, per a la República, ha barrat la porta. El discurs patètic del

senyor Azaña ha produït els màxims efectes a París, tota la combinació preparada a la Borsa per produir una ruïna a la nostra economia ha estat desfeta. Bravo, senyor Azaña, la República li deu un gran servei; ara cal continuar pit en fora i cal, sobretot, ocupar-se de les relacions entre el Vaticà i Fointainebleau, ja que la batalla s'ha donat, cal continuar-la i no flaquejar, car seria facilíssim perdre-la amb molta més rapidesa del que pot semblar.

Fa unes setmanes que des d'aquí, les atreïxtes planes diem que el senyor Danvila no servia a l'Ambaixada d'Espanya, hem d'insistir, encara: la setmana passada, amb motiu de la mort de don Jaume, don Alfons ho aprofitat per fer-ne una publicitat al seu favor, que el senyor Danvila no havia d'haver permès.

Esperem que amb el canvi de direcció governamental que s'acaba d'iniciar, aquestes coses s'acabaràn d'un cop, car no pot continuar més així. La República s'ha de respectar i s'ha de fer respectar, si no ho fan, com deia Azaña, però no tan sols a Espanya, sinó també a l'estranger.

Nosaltres, que hem tingut ocasió d'haver conegut mantes vegades, a l'exili, don Jaume, li retem hominatge sincer pel seu patriotisme, car a fora de casa ell no ha fet mai, amb més de mig segle de desterrament, cap campanya derrotista, com la que està fent l'ex-rei Alfons. Esperem que les nostres observacions seran escoltades, car altrament, hauríem de concretar fets i casos que només tindran la virtut de minvar la consolidació definitiva que li cal a la República espanyola, vis a vis de l'esfera mundial.

MIQUEL CALVET-MARTÍ

París, octubre 1931.

Xampany Baqués

GRAN CARTA

EXTRA

ESCUPOS

14 D'ABRIL

CAVES A GUARDIOLA DE FONTRUBI

PANADES (Espanya)

Boston-Barcelona

Un campament a l'Atlàntic

Segona edició amb la ruta a seguir explicada per

ENRIC BLANCO

De venda a totes les llibreries

Primer volum Edicions "La Rambla"

J. ROCA

RAMBLA DEL CENTRE. 33 PASSATGE BACARDI. 2

PRO MONUMENT MACIA A BORGES BLANQUES

Llista de subscripció

Recaptació Pere Verami, membre de la Comissió Pro Monument-Macia

Suma anterior: 58'90 pessetes.

Antoni Mir, 2 pessetes; família Saboya, 5; Joan Sunyer, 1; Ignasi Sabado, 1; Pere Garcia, 1; Antoni Galera, 1; Lluís Moya, 1; Baldomer Seguí, 1; X. X., 5; Manuel Benito (cubà), 1; X. X., 2; Trinita; Perera, 1; Josep Danyoque, 0'50; Josefa Mercader, 0'50; Josep Baireu, 1; Antoni Ferrer, 0'50; Eladi Velazco, 0'40; Jaume Verdagué, 2; Francesc Mantoy, 5; Joan Roda, 5; Teresa Ibars, 1; Pere Granyena, 0'50; Manuel Pau, 2; Victòria Marín, 0'50; Daniel Garrido, 1; Geroni Tejoro, 0'50; Bartomeu Mans, 0'50; Maria Mari, 0'50; Antoni Orfuri, 1; Rosend Carrena, 1; Joan Codina, 1; Blas Uget, 1; Josep Garcia, 1; Josep Gishert, 1; Joaquim Sans, 0'50; família Martínez, 1; Enriqueta Manjón, 1; Josep Garcia, 2; Joaquim Riera, 1; Esperança Prat, 2; Joan Ros, 1; Jaume Renau, 1; Laletta Angü, 1; Paulina Bac, 1; Teresa Ros, 1; Montserrat Prat, 0'50; Dolores Granel, 0'50; Enriqueta Ferrer, 0'25; Mercè Soler, 0'50; Lola Garcia, 0'25; Teresa Oliva, 1; Josep Guini, 1; Angenó Sala, 0'20; Maria Manroco, 0'50; Mercè Prats, 0'50; Joan Renau, 1; Francesc Simó, 1; Natàlia Esbri, 1; Baptista Conesa, 0'40; Baptista Reborte, 0'20; Dalmat Rigals, 1; Ignasi Pla, 0'50; Màrius Ferrer, 1.

Total pessetes: 74'20.

Recaptat a Pont d'Armentera

Pere Marles, 2; Joan Ferrer i Figueres, 0'50; Joan erer i Malet, 0'50; Joan Mateu, 0'50; Lluís Esteve, 0'50; Joan Farran, 2; Antoni Andreu, 1.

Total pessetes: 115'00.

Recaptat a Planolles

Ajuntament, 10; Pere Sunyer (batlle), 2; Manuel López (tinent d'alcalde), 2; Josep Palau (tinent d'alcalde), 2; Francesc Rigols (regidor), 2; Pere Riu (regidor), 2; Antoni Gascon (secretari), 2; Josep Palau (agutzil), 0'30; Martí Joncà (jutge

municipal), 2; Jaume rons (propietari), 1; Miquel Joncà (propietari), 1.

Total pessetes: 28'30.

Recaptat a Pont d'Armentera

Ajuntament, 25 pessetes. Sòcs de l'entitat Cooperativa: Cooperativa, 15; Joan Rovira, 5; Jaume Murro, 3; Joan Esteve, 2; Josep Montserrat, 1; Joan Artigau, 2; Josep Benach, 1; Ramon Ribes, 2; Josep Andreu, 1; Joan Artigau, 2; Joan Andreu, 1; Josep Tosas, 1; Andreu Murro, 2; Antoni Ferrer, 1; Ramon Marles, 1; Francesc Alemany, 1; Josep Martí, 1; Joan Tous, 1; Joan Martí, 2; Andreu Salvay, 1; Pelegrí Cardany, 1; Adan Al-gret, 1; Quim Garriga, 1; Joan Anglès, 1; Francesc Ferrer, 1; Gaspar Guri, 2; Joan Solanes, 1; Joan Guri, 1; Josep Cases, 1; Josep Vicents, 1; Andreu Alemany, 1; Josep Alegrè, 1; Josep Copons, 1; Jaume Duc, 2; Benet Murro, 2; Ramon Esteve, 2; Andreu Alemany, 1; Josep Ventura, 1; Josep errando, 2; Andreu Gasso, 1; Josep Artigau, 2; Julià Vicents, 1; Pau Martí, 2; Joan Montserrat, 2; Joan Montserrat Cases, 1; Josep Rovira, 1; Josep M. Alegrè, 1; Pau Giró, 2.

Vilanova de Bellpuig

Ajuntament, 25; Martí Floransa, 0'50; Bonaventura Aiguader, 0'50; Francesc Tudela, 1; Antoni Palau, 0'50; Salvador Tudela, 1; Senon Cots, 1; Joan Cots, 0'50; Josep Penella, 0'50; Ramon Sàlvia, 0'20; Pau Baiget, 0'25; Joan Lluibà, 0'50; Josep Miquel, 0'50; Antoni Bada, 0'50; Bonaventura Bull, 0'50; Magí Amorós, 1; Ramon Culler, 0'50; Antoni Tudela, 0'50; Blai Visa, 0'50; Antoni Miró, 0'45; Antoni Gorgués, 0'30; Antoni Clarissó, 0'50; Ramon Floransa, 0'50; Baldomer Alemany, 0'25; Jaume Fontanet, 0'25; Josep Bulló, 0'50; Cosme Brufau, 0'20; Martí Penella, 0'25; Teresa Amorós, 0'25; Baptista Mir, 0'25; Francesc Segura, 0'50; Josep Penella, 0'50; Pere Culler, 0'50; Alfons Sans, 0'25; Francesc Salat, 0'25; Ramon Martí, 0'20; Josep Claramunt, 0'50; Antoni

Valls, 0'50; Francesc Floransa, 0'20; Ramon Roig, 0'50; Ramon Penella, 0'25; Josep Segura, 1; Francesc Cases, 1; Jaume Ferrer, 0'50; Josep Colilles, 0'40; Ramon Vega, 0'25; Ramon Berga, 0'50; Claudi Pasqual, 0'50; Marian Tudela, 2; Josep Manells, 0'25; Jaume Sans, 0'50; Bonaventura Segura, 1; Felp Penella, 0'50; Josep Penella, 0'50; Antoni Aixelà, 0'25; Carme Cots, 0'50; Isidre Segura, 0'50; Francesc Miralles, 1; Angela Brufau, 0'50; Josep Bulló, 0'50; Mariana Huguet, 0'30; Miquel Tudela, 0'50.

Total pessetes: 56'50.

Suma anterior: 268'90

Sumen aquestes llistes: 274'00

Suma que s'agutxix: 542'90

—El Comitè pro-Monument Macia i LA RAMBLA criden l'atenció de totes les entitats i particulars que hagin contribuït a la subscripció per tal que es fixin en l'exatitud dels respectius noms i quantitats que van fer-se públics a la premsa.

—L'Ajuntament de Borges Blanques ha votat la quantitat de 5.000 pessetes. L'Ajuntament de Lleida ha acordat contribuir amb 1.000 pessetes.

—Són molts els centres polítics i culturals de Barcelona i de comarques que estan organitzant festes a profit del monument.

—El Comitè delegat a Barcelona està preparant un gran festival en un dels millors teatres de Barcelona, els detalls del qual s'annunciaran oportunament.

Creus i medalles

Característica de totes les monarquies i fins d'algunes repúbliques no prou democràtiques, és la concessió de distincions honorífiques a llurs ciutadans, aprofitant la més petita excusa o sense cap motiu, portades únicament pel desig d'estimular la vanitat humana, aconseguint de l'afavorit una més forta adhesió al règim que l'atorga, amb la consegüent admiració d'uns quants babaus.

En aquest ordre de coses no cal dir com la dictadura espanyola, en tants punts grotesca, arribà a superar molts altres governants, amb la concessió de la famosa medalla de l'homenatge a tots els que simplement la sollicitessin, en en recordant d'aquella vergonyosa manifestació celebrada a Madrid, la qual era ostentada amb especial orgull sobre el pit d'algunes autoritats, botiguers i funcionaris, i que a hores d'ara deu rodar confosa entre altres objectes domèstics en les calaixeres dels devots admiradors de Primo de Rivera, tot i sentint l'enyorança d'aquells temps en què els seus propietaris no es cansaven d'exhibir-la a llurs veïns i coneguts, donant àmplies explicacions de llurs contactes amb els dictadors locals i de com havien estat afavorits, immensament, és clar, amb la distinció d'aquella medalla.

Però sense arribar a aquest *desideratum*, molt escàs en un dictador tan pagat d'ell mateix com el que ens toca en sort, no cal dir com la monarquia espanyola, que comptava amb una legió de ducs, comtes i marquesos formidable, necessitava encara un nombre més creixent de prosélits distingits, i amb aquest objecte anà creant successivament altres categories, com els gentils-homes, cambrers, grans d'Espanya, cavallers d'ordres civils i militars, etc., tots ells amb els corresponents uniformes especials i proveïts de les claus, creus i medalles que eren del cas.

Altament divertit, també, fou la cèlebre medalla del Treball — que

suposem suprimida per l'actual ministere socialista senyor Largo Caballero — creada en temps de l'infatigable Aunós, la qual anava atorgant-se a totes les persones que estaven en contacte més o menys directe amb aquell Ministeri, ja que no cal dir que en un país que poc després havia d'ésser una República de treballadors, tots els seus habitants tenien mèrits sobers per tal que els fos atorgada, en atenció a aquella circumstància.

Ens ha suggerit el present comentari la publicació d'un recent decret del nostre estimat ministre d'Economia, En Nicolau d'Oliver, donant per extingida l'orde civil del Mèrit Agrícola, que, igual com totes aquelles altres a les quals ens hem referit, era basada en l'enaltiment de l'adulació personal i portada del desig d'enfonsar encara més la desigualtat social del país, aconseguint alhora augmentar el nombre de les persones lligades amb les institucions.

Creiem molt encertada aquesta disposició del Govern de la República, feliç corollari d'aquella altra abolició dels títols nobiliaris que inicià la seva actuació, i de veres desitgem que així cada dia vagin desapareixent aquelles distincions honorífiques, que es contradiuen amb la igualtat social inherent a tota democràcia que s'estimi i que tan bé s'adui amb la manera d'ésser dels catalans, que sempre han mirat amb ironia l'atorgament d'aquests favors oficials, apreciats el veritable valor dels homes per les qualitats inherents a llur caràcter i personalitat.

Proseguint per aquest camí s'arrelarà l'esperit democràtic en les multituds, i en una lògica progressiva veurem com insensiblement desapareixen de molts ciutadans que pretenen estar identificats amb aquelles doctrines o més encara que es diuen socialistes, anarquistes o comunistes, un conjunt de brillants i pedres precioses que ornamenten el seu vestit i que van amb els dits completament enjoiats, sense que ni un motiu de record familiar ho excusi, ni l'exercici de la seva professió els hi obligui.

I d'aquesta manera anirà restablint-se a Catalunya en tots els seus aspectes aquell sentit democràtic que imperà en els temps que fou lliure, tan enyorat i necessari en els actuals dies d'evolució social que remou Europa, i que haurem recobrat mercès a la instauració de la República.

RAFAEL CARDONA

L'obsessió del diner

No podem fugir d'aquest cercle, diguem-ne viciós per no trencar el costum, del diner que ens perseguix i ens obsesiona. La invenció del diner ha estat un dels estímuls poderosos per a excitar les més rudes agudes mentals. Rieu-vos de les drogues estupeficients, de les begudes exòtiques! Els somnis mirabolants, les il·lusions més fastuoses i faroniques, es deuen al metall groc, al vii metall, com és comú adjectivar-lo en les prosas anarquitzants.

Diner i política són les dues activitats més apreciades i no cal dir més volgudes en l'ordre de relació del complex social. El diner, com la política, té les seves tares, els seus defectes, les seves virtuts, sobretot quan les riqueses són mal aplicades, així com la política també és baixa i denigrant quan és interessada, egoista, personal, i per tant aixorca. A desgrat de tot, el diner va complint els desitjos que la civilització li assenyalava dins el valor de facilitar l'intercanvi. Les seves puges i baixes, els seus desequilibris, les minves, no fan més que traduir, pràcticament, la màxima bíblica segons la qual l'home ha de guanyar el pa amb la suor del seu front.

I així ha estat des del temps que els tresors i les riqueses eren uns i únics, i que la multiplicació dinàmica de la civilització ha dividit i subdividit en petites porcions, en sumes irrisionables. El gran rendista d'antany, ociós, inútil, no era res més que un gaudul aristocràtic, la darrera reminiscència feudal del senyor que tenia cobertes les necessitats i nombrosos servidors que sol·licitats el cuidaven. Però avui el gran senyor ha de treballar, són corporals, amb aquella activitat física que obliga la defensa dels propis interessos i de procurar-se el mitjà social que li sigui comú per a no veure's anorreat per les convulsions econòmiques que li mantenen en tensió els nervis.

L'ensorrada de la lliura esterlina ha evaporat un dels somnis més dolços que afalagaven els darrers contingents de rics que encara es creïen que la societat podia prescindir d'ells. Es potser la manca del seu esforç personal per ajudar a fer productiva la pròpia riquesa, el que pot haver precipitat la fallida de la moneda anglesa. Es l'abusiu imperi de l'egoisme que el patró o el valor fix de l'esterlina, hagi perdut la seva qualitat, i avui certs rics es creguin pobres, numèricament, perquè no els veuen pas en la indigència, algh ho privarà.

Aquest "algh", que sembla tenir un aire profètic, és senzillament

l'Estat i el seu efectiu valor social, perquè l'Estat és el reducte de defensa de tothom, i per això ha d'ésser essencialment polític, orgànicament democràtic, per a reparar les desfetes de què l'avarícia humana fa víctima a ella mateixa. L'obsessió del diner ha privat que no existeixi una societat perfecta, amb tot i que els elements més aptes perquè ho sigui els té en abundor. Les arts, les ciències, les idees, els sistemes filosòfics, les comoditats, els grans invents que ens auxilien amb les seves proeses fantàstiques, tot obliga a què l'home es vegi nodrit dels productes materials i espirituals que la civilització procura que cada dia siguin més bons i més assequibles.

Només la febre de l'or ha prohibit que aquesta època, com les precedents, no fossin benignes. Però havem de creure que de continuar les davallades numèriques que delmen les fortunes més sòlides, farà possible que els homes obrin els ulls a l'alba de la pròpia regeneració. Aquests trastorns crearan un sentiment i una consciència nova, un sentit de la vida més generós, el qual compensarà les angúnies i els maldecaps que ara sofrem. Dintre el mecanisme bàrbar que avui crea a la seva manera una poesia i un art, hi haurà també una simplicitat d'hàbits no del tot edèmica, però farà que ens trobem bé dintre les peculiaritats convencionals. Si d'aquestes crisis en neix un nou règim econòmic, portarà una generosa intronissió política de tots els sectors socials i potser serem més feliços, perquè l'apoliticisme és el principi de les amargures col·lectives.

No voldria ésser profeta. Si no es destrueix l'obsessió del diner, el diner ens destruirà a nosaltres. Les conseqüències històriques del cicle materialista del qual en som supervivents, ens ho diuen ben clar.

J. PUIG I PUJOL

Bomboneres amb dolços per a hodes i batelles. Presentació exquisida

CORTS, 615. - Tel. 12674

BANYERES CARDONA VERGARA

Les llibretes d'estalvi han d'estar a cobert de les suspensions de pagaments de la Banca

La lamentable ensopegada que ha donat un dels nostres principals establiments de crèdit i la manera com va allargant-se la solució per als seus compte-correntistes, posa una vegada més de manifest que entre les moltes tares que pateix el nostre sistema bancari hi ha el que es refereix als anomenats comptes d'estalvi.

Som dels que considerem que mai en cap cas el compte-correntista ha d'estar subjecte a les pèrdues i riscos en què cauen les banques, car l'aportació del compte-correntista no és mai en un sentit de lucre, sinó que només va a cercar una facilitat per al desenvolupament dels seus negocis, que en definitiva són la pauta de la prosperitat individual i la riquesa econòmica de la nació.

Es dirà que el Banc facilita aquest desenvolupament als afers privats, però podria contestar-se que sense l'aportació dels compte-correntistes, tampoc hi hauria Banca. I la prova que en definitiva és la Banca la que cerca els depositants, la trobariem en la competència iniciada des de 1918 en què el nombre d'establiments de crèdit ha augmentat considerablement i que amb aquella competència comença a oferir-se una prima d'interès als impositants. Tipus d'interès que varen anar augmentant.

No parlem de gaires anys: Nosaltres mateixos, complets de Banca, recordem que no sols no s'abonaven pas interessos als compte-corrents, sinó que moltes vegades carregàvem una comissió sobre la xifra total d'operacions que donés el seu compte corrent. La qual cosa és un contrast amb el que ve ocorrent ara.

Així, significa l'interès que per al bancar té de reunir el major capital en compte-corrent.

Fins a quin punt és just, fins a quin punt és moral aquesta llei que deixa desemparat el compte-correntista als riscos que pugui córrer el bancar en les seves especulacions? Dels beneficis quantiosos que en l'època pròspera farà la societat bancària és que se'n dona part al compte-correntista?

Però deixem aquest tema, que ens allunyaria avui del que volem parlar amb preferència. Ens referim, — repetim-ho — als anomenats comptes d'estalvi que seguit la bogia, tots els bancs — o en llur majoria — tenen oberts per als seus aportadors.

Fixem-nos bé. Les llibretes de comptes d'estalvi es regeixen exteriorment per les mateixes lleis de les institucions que es dediquen me-

rament a les operacions del modest estalvi i que a casa nostra té dos exemples d'alt valor com són la Caixa de Pensions per a la Vellesa i la Caixa d'Estalvi i Mont de Piedad.

Les banques han de regular els comptes — més vulgarment, les llibretes — pel mateix sistema de les esmentades institucions i abonon exactament el mateix interès.

Però tocant a garantia, ja és tota una altra cosa, segons es va veient. Resulta que en l'eventualitat d'una fallida, l'imponent de menor quantia com és sempre el que recorre a la llibreta d'estalvi, es troba tan desemparat com el pròpiament compte-correntista important del Banc.

Així és senzillament intolerable, i és un engany que es fa al nostre petit estalvi.

Si mai no recordem les institucions conegudes per Caixa d'Estalvi, han de tenir sempre la garantia de les seves inversions en papers de l'Estat i altres que siguin acceptats i pignorable pel Banc d'Espanya.

Per què, doncs, un Banc que accepti d'obrir comptes-corrents d'estalvi, no ha d'estar subjecte a la mateixa llei? Perquè les 400, les 600, les mil, les dues mil pessetes fruit d'estalvis d'una colla d'anys, han d'entrar en el cas de suspensió de pagaments a la massa general de creditors d'un establiment que persegua ambicions molt més altes que les merament d'ésser la guardiola dels seus depositants?

Car les institucions d'estalvi, no poden ésser altra cosa que això: una guardiola, en la qual l'home del carrer, el pobre treballador o menestral que va recollint els seus estalvis de duru en duru, no es trobi, el dia que precisament ha de fer ús d'aquesta petita propietat seva, que li diguin: "Senyor: Ens hem emparat en la llei, i la llei avui per avui ens priva que us donem ni un cèntim del que és ben bé vostre."

Així és senzillament monstruós, i no ho fareu entendre a cap dels interessats, i mai un home de cor podrà abonar-ho.

Cal que per part de qui correspongui es vagi a establir clarament el principi que tota llibreta d'estalvi, sigui de l'establiment que sigui, ha de tenir una garantia absoluta de reembors.

DINERS SOBRE VALORS

espanyols col·litzables. s'anticipen ràpidament. Interès legal, i per quantitat major a la pignoratícia corrent. Informar a: Crèdits i Finances, Ronda de Sant Pere, 37, portal. 2.ª - D'11 a 1 i de 5 a 7

En aquest punt i després dels tristos experiments que portem fets a Catalunya sobre la matèria, caldria legislar una mica menys en interès del capital i una mica més en protecció del que en bona fe o per necessitat ha de portar els seus cabals al Banc.

Però particularment pel que afecta a les llibretes d'estalvi, seria inexorable, perquè entenc que fa més anarquisme aquesta llei absurda que deixa una escletxa oberta al furt, que totes les propagandes més extremistes.

Cal per consegüent, legislar ràpidament en el sentit de privar en absolut que els bancs obrin aquestes llibretes d'estalvi o en tot cas, exigir-les garantides en dipòsit de papers negociables pel Banc d'Espanya equivalents a les sumes d'aquells comptes, que quedarien exceptuats d'entrar en la massa comuna de l'Actiu, en el cas d'arbar-los una desfeta econòmica.

Que hagi de pagar els plats trencats el comerciant que ha depositat la confiança al bancar és enjoiós i cal cercar la manera d'evitar-ho. Però que el pobre treballador o dependent que ha trigat una colla d'anys a fer un modest estalvi s'en trovi privat en el moment que el necessita, no pot tolerar-se. És odiós i immoral i si volem ésser humans, per damunt de tots els textos legals, hem de posar-hi la bona fe i la consciència.

Una llei que no és humana no pot ésser mai justa i per tant no pot mereixer el respecte dels ciutadans.

Hem parlat en termes generals. No voldríem de cap manera que ningú ho interpretés contra determinada entitat que avui és públic que es troba en la situació difícil com és sempre la de "caspians". Però precisament ja que el seu cas ens ha donat peu a escriure aquest alerta, ens agradaria saber des d'ara que els modestos imponents afectats per les seves llibretes d'estalvi, trobaran la preferència en qualsevol de les solucions que es facin per a posar terme a aquesta delicada situació, i que ells no perdin res dels seus modestos dipòsits.

ICENT. BERNADES

Restaurant 'La Pàtria

BANQUETS

La millor "paella" - Tel. 33394

LA SENSACIÓ QUE L'ORQUESTRA ES A LA VOSTRA LLAR
LA DONA EL RECEPTOR D'ALTA QUALITAT
GENERAL MOTORS RADIO
aparell que reuneix tots els avenços tècnics de la radiotelefonía moderna amb una artística i depurada presentació
RADIO-LOT
EXPOSICIÓ I VENDA
PASSEIG DE SANT JOAN, 17 BARCELONA